

ସମ୍ପର୍କମୟତା

HIS MASTERWORKS

୦୮
୪୬୪ ୮୩

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961116344

วันที่ 10 / ๑๖ / ๒๕๖๓
เลขที่ ๐๓๖๐
๕๖๔๘๖

สมเด็จพระสังฆราช

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

ม.ล.ชาติ กอภ ม.ว.ม., ม.ป.ช., ท.จ.ว.

ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

อธิบดีกรมการจาก
พนักงานบริษัท ปู่ยเคมี จำกัด
วิวัฒน์ สารรณนภาศิริ
ลำเภา วงศ์ทองเหลือ

๕๖๔๘๖

หน้าว่าง

คำปรารภ

ม.ล. ชูชาติ กำภู เป็นผู้คิดทำงานใหญ่ ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองอยู่เสมอ ไม่มีคนไทยคนใดในสมัยเดียวกัน ที่ใครเริ่มงานก่อสร้างที่สำคัญของชาติเท่า ม.ล. ชูชาติ กำภู งานสำคัญที่ได้เกิดขึ้นโดยห้วงคิดของ ม.ล. ชูชาติ กำภู นั้น มีมากมายทั้งในด้านชลประทานซึ่งเป็นงานในหน้าที่และในด้านอื่นๆ ที่สำคัญที่สุดซึ่งถือได้ว่าเป็นงานชิ้นเอกของ ม.ล. ชูชาติ กำภู ก็คือเขื่อนเจ้าพระยา เขื่อนภูมิพล การไฟฟ้าอันฮั การลิกไนท์ โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ โรงงานผลิตปุ๋ยเคมี และเขื่อนสิริกิติ์.

หน้าว่าง

✓ **เขื่อนเจ้าพระยา**
CHOW PHYA DAM

หน้าว่าง

เขื่อนเจ้าพระยาเป็นเขื่อนซึ่งสร้างขึ้นตามโครงการเจ้าพระยาใหญ่ ซึ่งนอกจากจะช่วยส่งน้ำให้แก่ในบริเวณภาคกลางของประเทศโดยสม่ำเสมอเป็นจำนวนกว่า ๕,๗๐๐,๐๐๐ ไร่แล้ว ยังจะเป็นการช่วยเบียดสายคมนาคมทางน้ำที่มั่นคงอย่างน้อย ๒.๐๐ เมตรตลอดปี จากกรุงเทพฯ ขึ้นไปถึงปากน้ำโพ เป็น ๓ สายด้วยกัน คือ แม่น้ำสุพรรณบุรี แม่น้ำน้อย และคลองชัยนาท—ยี่ลัดก ซึ่งก่อนสร้างเขื่อนเจ้าพระยาจะใช้แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นทางคมนาคมได้เพียงปีละ ๔ เดือนเท่านั้น

เงินที่ใช้ในการสร้างเขื่อนเจ้าพระยา ได้มาจากเงินกู้จากธนาคารโลก เป็นจำนวน ๑๘ ล้านดอลลาร์อเมริกัน โดยเสียดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ต่อปี กำหนดชำระคืนภายใน ๒๐ ปี คณะผู้แทนไทยซึ่งมีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ฯ ซึ่งในขณะนั้นทรงดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตันเป็นหัวหน้าคณะ ทรงลงนามในสัญญากู้ยืมธนาคารโลก เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๔๙๓ เงินกู้นี้เป็นรายแรกที่ถูกนำตัวให้กู้สำหรับประเทศในตะวันออกไกล นอกจากเงินกู้ธนาคารโลกแล้ว รัฐบาลได้ตั้งเงินงบประมาณแผ่นดินสมทบในการสร้างตัวเขื่อน และในการสร้างระบบการส่งน้ำอีกเป็นเงิน ๑,๐๖๗ ล้านบาท

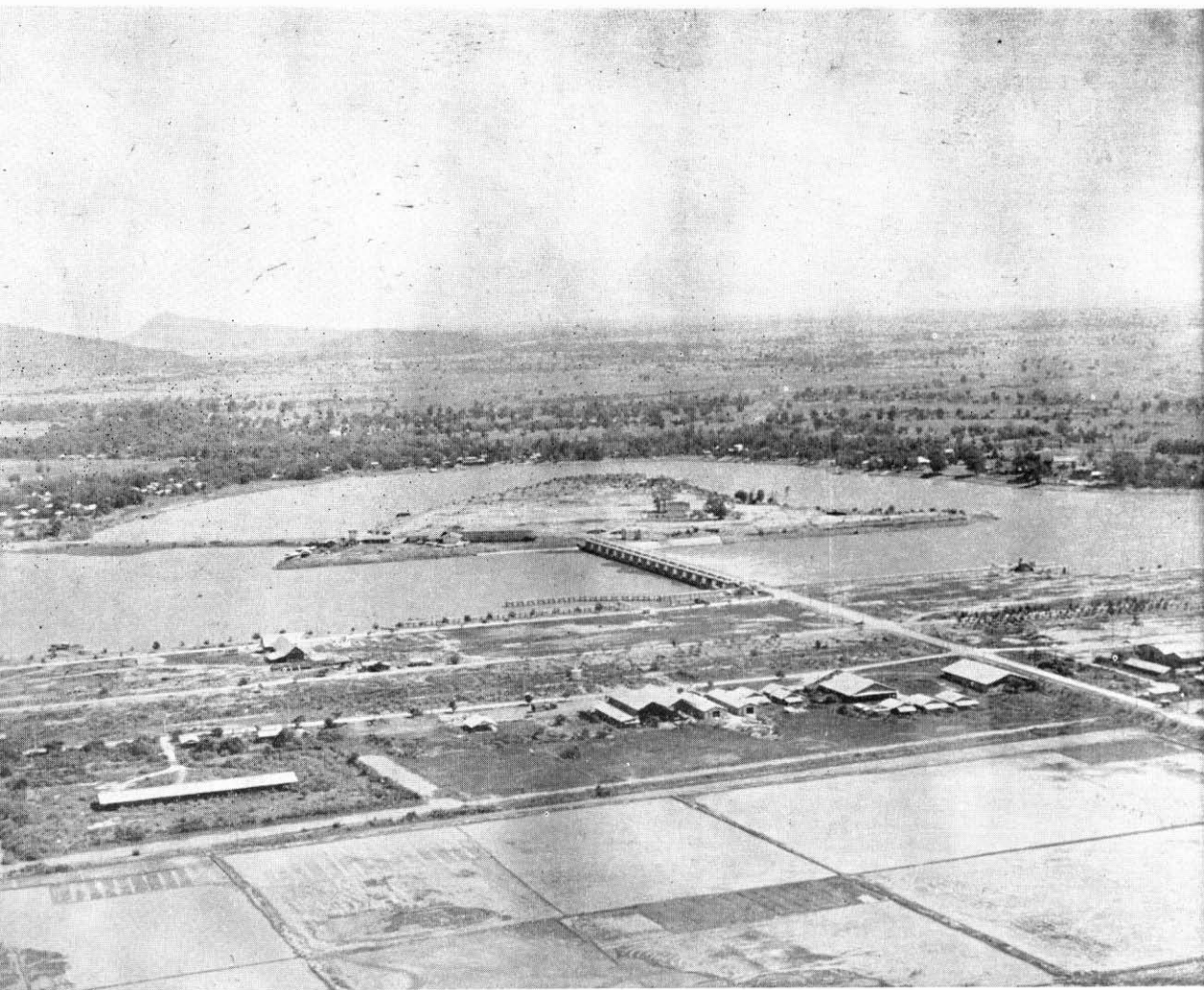
การก่อสร้างตัวเขื่อนได้เริ่มขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๙๖ และแล้วเสร็จในตอนต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงกระทำพิธีเปิดเขื่อนเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐

ควเชอนเจ้าพระยามความยาว ๒๓๗.๕๐ เมตร ทอดขวาง
แม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดชยนาท สูงจากพนทองน้ำถึงสันตอม่อ
๑๔.๐๐ เมตร ประกอบด้วยช่องระบายน้ำขนาดกว้าง ๑๒.๕๐ เมตร
จำนวน ๑๖ ช่อง มีสะพานคคตงเครองกว้านสำหรับยกบานระบาย
เหล็กทง ๑๖ บาน และยังมีสะพานสำหรับการจราจรเชื่อมฝั่งแม่น้ำ
เจ้าพระยาทงสองฝั่ง กว้าง ๗ เมตร ทางเท้า ๒ เมตร อีกสะพาน
หนึ่ง ทางคานขวามีประตุน้ำคคกขเชอนระบายเพื่อใหเรือล่องผ่าน
เชอนไปมาได้โดยสะดวก.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย
บนแผ่นศิลาจารึกในพิธีเปิดเขื่อนเจ้าพระยา
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐

His Majesty the King writes his signature
on the marble plate at the inaugural
ceremony of Chow Phya Dam
February 7, 1957

ห้วงงานเขื่อนเจ้าพระยา

The bird's eye view of Chow Phya Dam

เขื่อนเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาท
สูงจากพื้นท้องน้ำถึงสันตอม่อ ๑๔ เมตร ยาว ๒๓๗.๕ เมตร

Chow Phya Dam, Chow Phya River at
Chainat. A concrete gravity dam; height
14 m., crest length 237.5 m.

ประตูระบายและประตูเรือสัญจรบรรทัด ปากแม่น้ำน้อย
ส่วนหนึ่งของโครงการเจ้าพระยาใหญ่

Gate at Menam Noi, part of Chow Phya
Project.

ประตูระบายและประตูเรือสัญจรพลเทพ ปากแม่น้ำสุพรรณ
ส่วนหนึ่งของโครงการเจ้าพระยาใหญ่

Gate at Supan River, part of Chow Phya
Project.

ประตูระบายและประตูเรือสำเภาจรมโนรมย์
ปากคลองชัยนาท-ป่าสัก

Gate at Chainat-Pa Sak Canal, part of
Chow Phya Project

คลองชัยนาท - ป่าสัก

Chainat-Pa Sak Canal, part of
Chow Phya Project

หน้าว่าง

เขื่อนภูมิพล
BHUMIBOL DAM

หน้าว่าง

ในระหว่างที่โครงการเจ้าพระยากำลังดำเนินการอยู่ ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้จัดทำโครงการใหญ่ขึ้นอีกโครงการหนึ่ง คือ โครงการยูนี ซึ่งเป็นโครงการเอนกประสงค์ คือ นอกจากจะอำนวยความสะดวกทางคมนาคมชลประทานแล้ว ยังอำนวยความสะดวกในด้านผลิตพลังไฟฟ้า การป้องกันน้ำท่วม และการคมนาคมด้วย

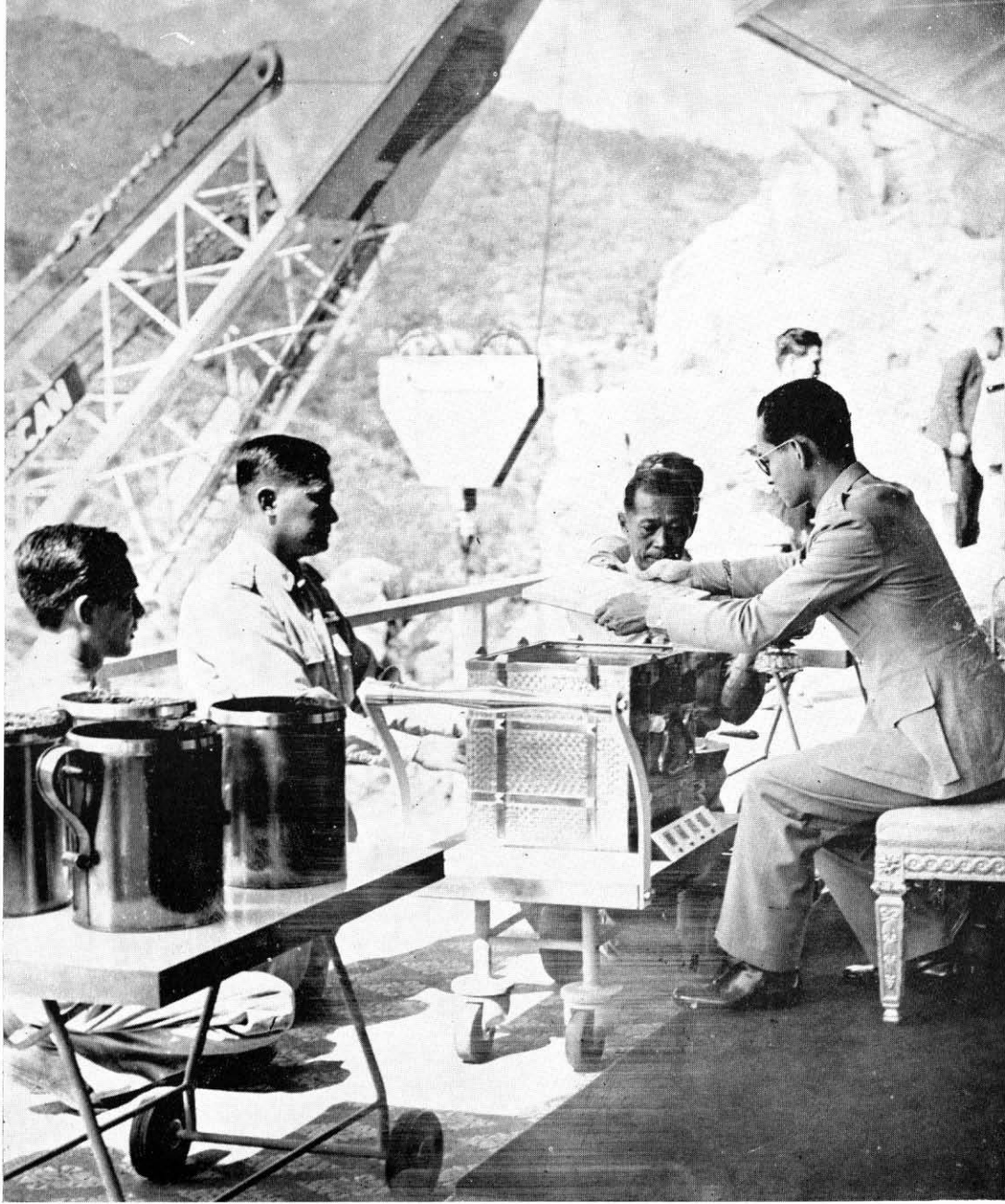
โครงการนี้ ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลในหลักการให้ทำการกู้เงินจากธนาคารโลก และรัฐบาลได้ส่งคณะผู้แทนไทย โดยมีนายเสวต เปี่ยมพงศ์สานต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการคลังในขณะนั้นเป็นหัวหน้าคณะ ไปเจรจาขอเงินจากธนาคารโลก เพื่อนำมาใช้จ่ายในการสร้างเขื่อนภูมิพล และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ธนาคารโลกได้ตกลงให้การไฟฟ้ายูนีกู้เงินเป็นจำนวน ๖๖ ล้านดอลลาร์อเมริกัน ดอกเบี้ยร้อยละ ๕ ต่อปี กำหนดใช้คืนภายในเวลา ๒๐ ปี ได้มีการลงนามในสัญญาซึ่งทำกับธนาคารโลก เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยมี ม.ล. ชูชาติ กำภู ลงนามแทนการไฟฟ้ายูนี ผู้กู้ซึ่งตั้งขึ้นเป็นองค์การอิสระ เพื่อกำเนินการตามโครงการยูนี และนายเสวต เปี่ยมพงศ์สานต์ ลงนามแทนรัฐบาลไทยในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ยืม

เขื่อนภูมิพล ตั้งขวางแม่น้ำซึ่งที่จังหวัดตาก ตัวเขื่อนเป็นคอนกรีตรูปโค้ง มีความยาวตามโค้งบนสันเขื่อน ๔๘๖ เมตร สูงจากฐานพื้นถึงยอด ๑๕๔ เมตร ความกว้างตอนบน ๖ เมตร และความกว้างที่สุดตรงฐาน ๕๒.๒ เมตร กักน้ำไว้ในอ่างเก็บน้ำที่มีน้ำได้ถึง ๑๒,๒๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่เป็นอาณาเขต ๓๐๐ ตารางกิโลเมตร มีความยาวตามลำน้ำ จากหน้าเขื่อนขึ้นไป ๒๐๗ กิโลเมตร จรดอำเภอฮอด ในจังหวัดเชียงใหม่ เขื่อนนั้นนับว่าเป็นเขื่อนที่ใหญ่ที่สุดและสูงที่สุดในเอเชียอาคเนย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระปรมาภิไธย ให้เป็นชื่อเขื่อนว่า “ภูมิพล” ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ในการก่อสร้างตัวเขื่อนเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔ และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนภูมิพล เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

ในวันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเหรียญกษัตริย์มาลา
เข็มศิลปวิทยาแก่ ม.ล. ชูชาติ กำภู เป็นบำเหน็จในการที่ ม.ล. ชูชาติ กำภู เป็นผู้
ต้นคิดในการสร้างเขื่อนภูมิพลจนเป็นผลสำเร็จ

ทางบ้านหลังของตัวเขื่อนมีโรงไฟฟ้าพลังน้ำตั้งอยู่ ซึ่งตามโครงการประกอบ
ด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๘ ชุด มีกำลังผลิตชุดละ ๗๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ รวม ๕๖๐,๐๐๐
กิโลวัตต์ ในขั้นแรกได้ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าไว้ ๒ ชุด และในปัจจุบันได้เพิ่มเป็น ๖
ชุด ส่งกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้ไปตามสายส่งค้ำยกสูงจากเขื่อนภูมิพลถึงกรุงเทพฯ และ
บริเวณใกล้เคียงและจังหวัดทางภาคเหนือ รวมทั้งสิ้น ๓๖ จังหวัด ค่าก่อสร้างตัวเขื่อน
โรงไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๒ ชุด สายส่งค้ำยกสูง สายส่งย่อย และสถานีจ่ายไฟ
ซึ่งเป็นงานระยะแรก เป็นเงินทั้งสิ้นรวม ๒,๒๕๐ ล้านบาท

งานของโครงการนี้ เป็นโครงการที่ได้ผลเกินค่า นอกจากจะทำให้การผลิต
ไฟฟ้าเป็นไปโดยประหยัด เพราะใช้กำลังน้ำเป็นมูลค่าที่ละหลายร้อยล้านบาทแล้วยังกัก
น้ำไว้ในอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนกว่าหมื่นล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการ
ชลประทานในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำยังได้เขื่อนลงมาประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ และป้องกัน
ไม่ให้เกิดน้ำท่วมในบริเวณดังกล่าวนี้ ทั้งยังช่วยให้การขนส่งในลำน้ำเจ้าพระยาจาก
นครสวรรค์ถึงจังหวัดตากเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้นด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงวางศิลาฤกษ์เขื่อนภูมิพล
๒๔ มิถุนายน ๒๕๐๔

His Majesty the King lays
Bhumibol Dam's cornerstone. June 24, 1961

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961116344

ภาษาไทยและศิลปวิทยา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ เสด็จประพาสบริเวณที่ตั้งเขื่อนภูมิพล
๔ มีนาคม ๒๕๐๑

Their Majesties the King and Queen visit
the Bhumibol Dam's site. March 4, 1958

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยาแก่ ม.ล. ชูชาติ กำภู เป็น
บำเหน็จในการริเริ่มสร้างเขื่อนภูมิพลจนเป็นผลสำเร็จ
ในวันประกอบพระราชพิธีเปิดเขื่อนภูมิพล

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๐๗

His Majesty the King awards the distinguished Dusdeemala Medal to M.L. Xujati Kambhu in recognition of his work on Bhumibol Dam at the inaugural ceremony of Bhumibol Dam. May 17, 1964

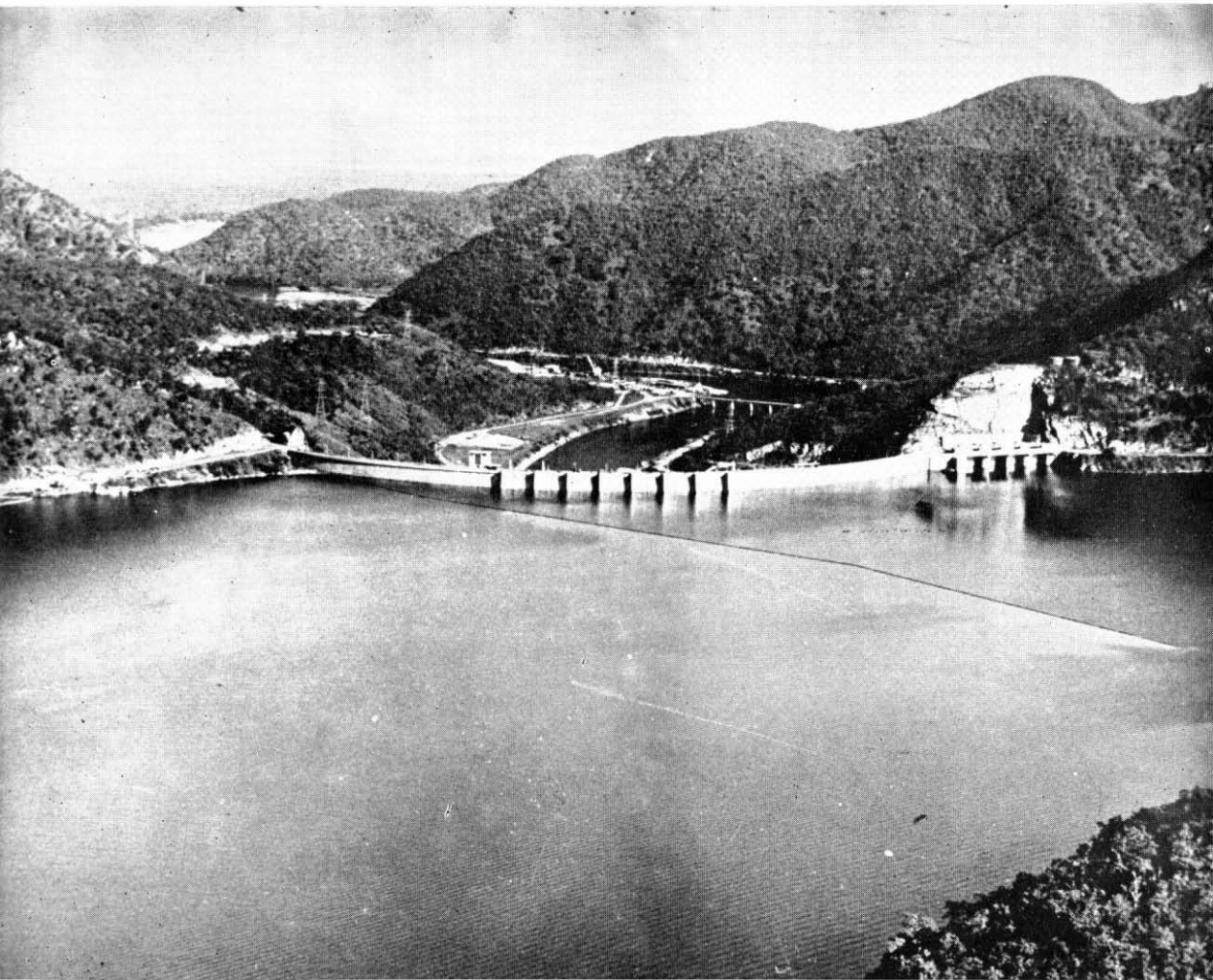

นายเสวต เปี่ยมพงศ์สานต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงการคลัง ผู้แทนรัฐบาลไทย นายยูจีน อาร์.
แบล็ค ผู้ว่าการธนาคารโลก และ ม.ล. ชูชาติ กำภู
ประธานกรรมการการไฟฟ้าอันฮี่ ลงนามในสัญญา
กู้เงินจากธนาคารโลก จำนวน ๖๖ ล้านดอลลาร์อเมริกัน
เพื่อนำมาใช้ในการสร้างเขื่อนภูมิพล

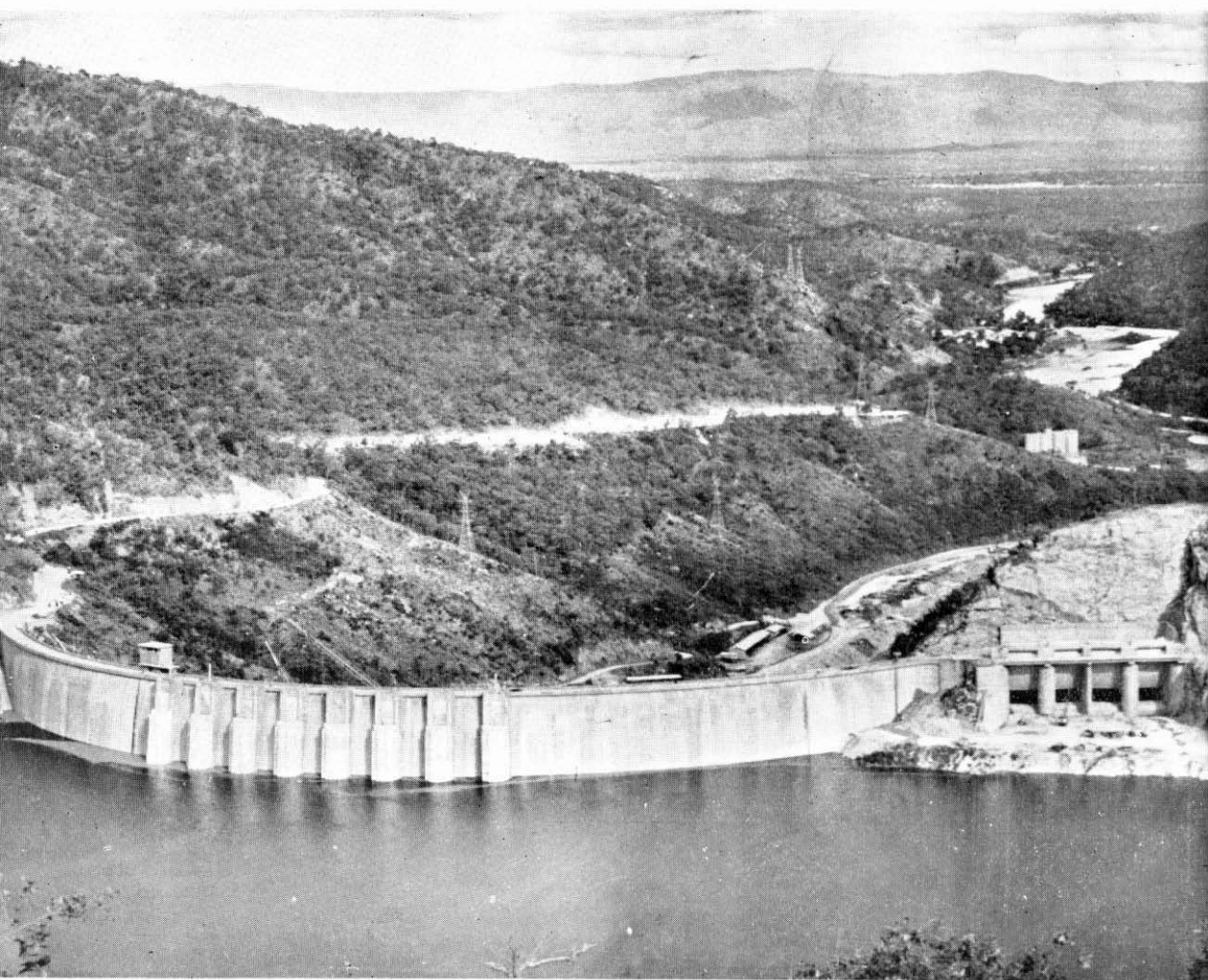
๑๒ กันยายน ๒๕๐๐

Mr. Sawet Piamphongsant, the then Deputy Minister of Finance, representing the Government of Thailand, Mr. Eugene R. Black, President of the World Bank and M.L. Xujati Kumbhu, Chairman of Yanhee Electricity Authority, sign the Loan and Guarantee Agreement of the U.S. 66 million – loan for the construction of Bhumibol Dam. September 12, 1957

เขื่อนภูมิพล ด้านเหนือ

Bhumibol Dam, upstream side

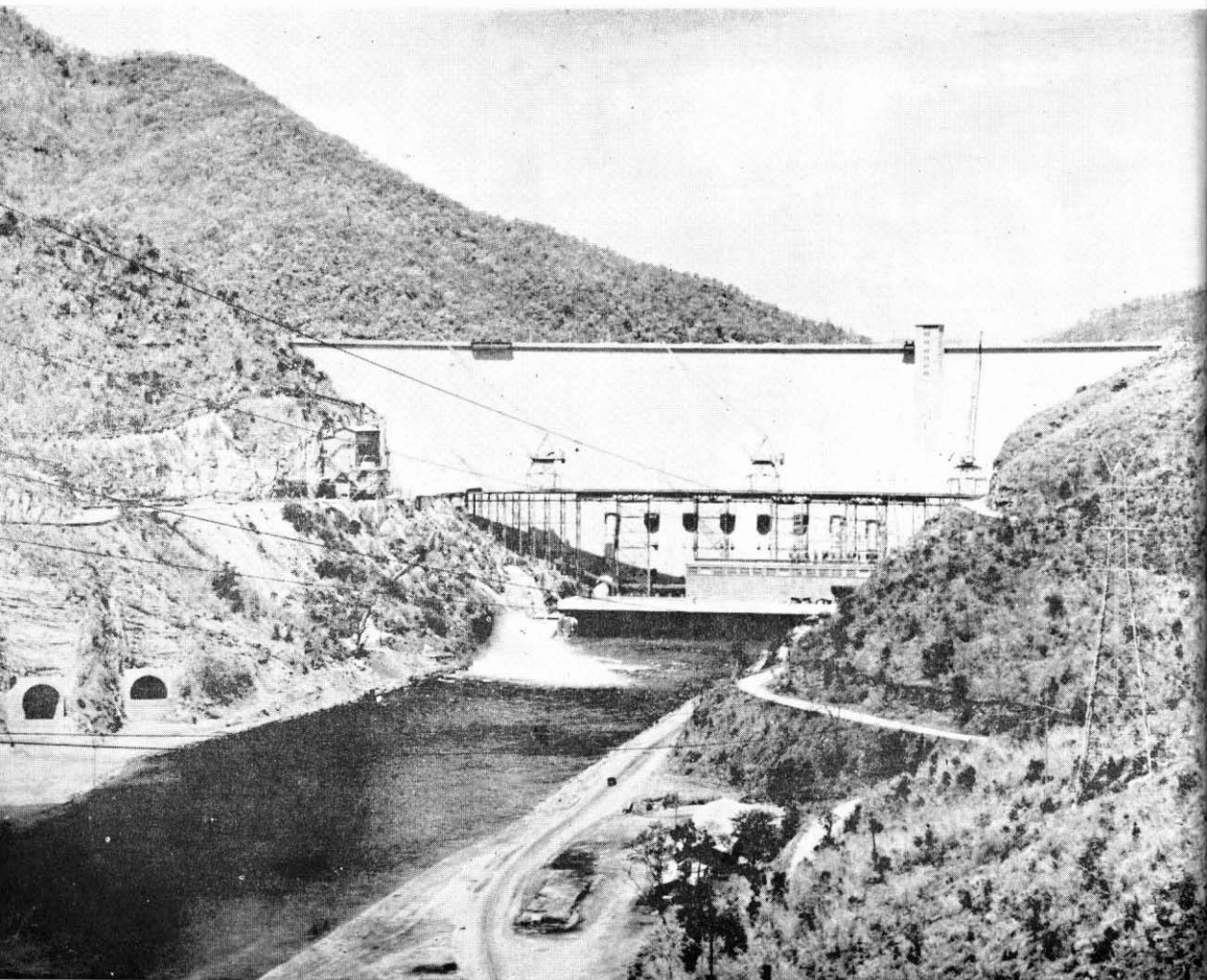
เขื่อนภูมิพล กั้นขวางแม่น้ำปิงที่ชนัย อำเภอสามเงา
 จังหวัดตาก สามารถกักน้ำไว้ได้ ๑๒,๒๐๐ ล้านลูก-
 บาสมิเตอร์ ตัวเขื่อนเป็นคอนกรีต ขาวตามโค้ง ๔๘๖
 เมตร สูงจากฐานราก ๑๕๔ เมตร สามารถติดตั้ง
 เครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดเครื่องละ ๗๐,๐๐๐ กิโลวัตต์
 ได้ ๘ เครื่อง

Bhumibol Dam, Ping River, at Yanhee,
 Tak. A concrete arch dam with a reservoir
 volume of 12,200 million cu. m., height
 154 m., crest length 486 m. Eight generators
 of 70,000 KW. each can be installed

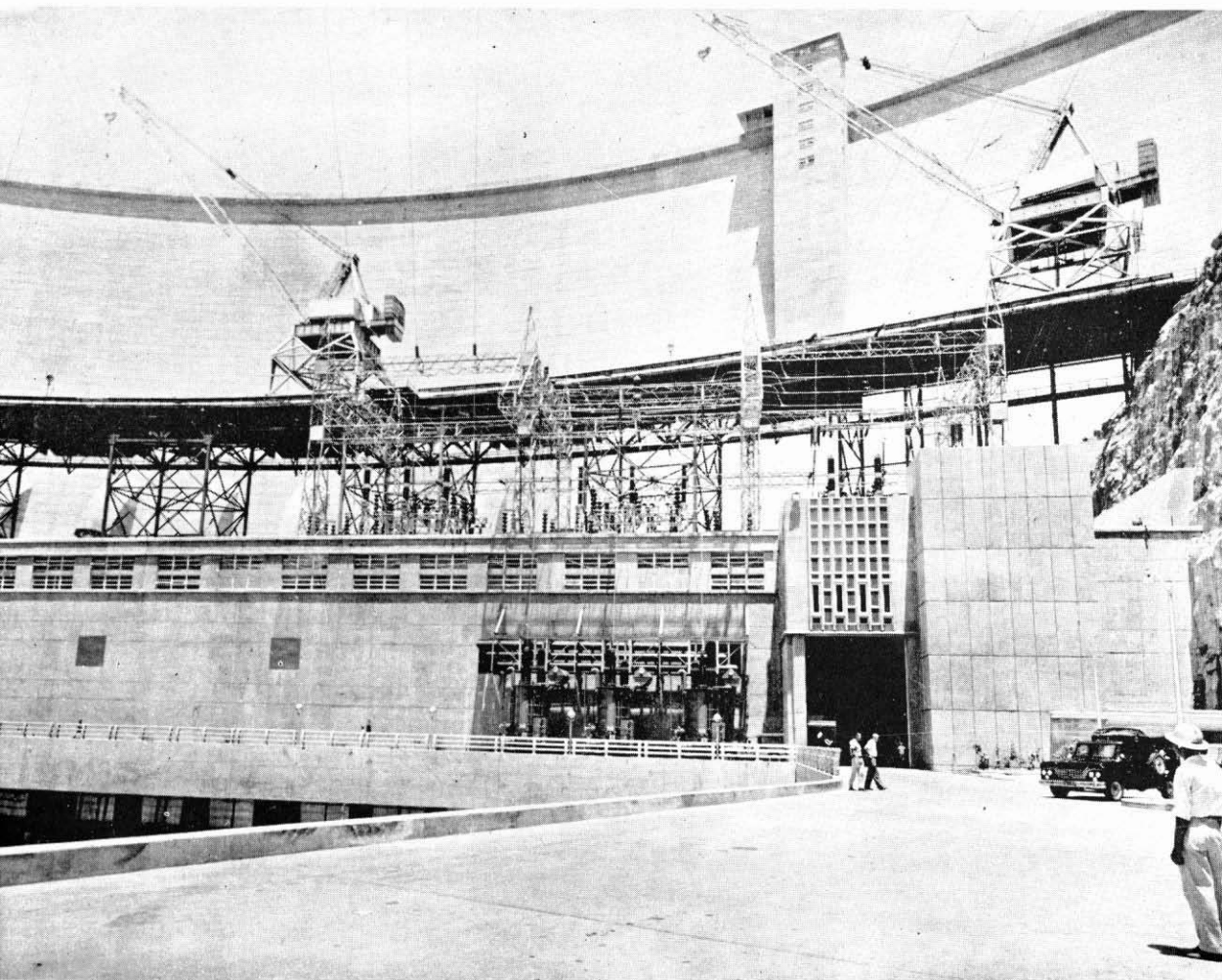
เขื่อนภูมิพล ทางอากาศ

The aerial view of Bhumibol Dam.

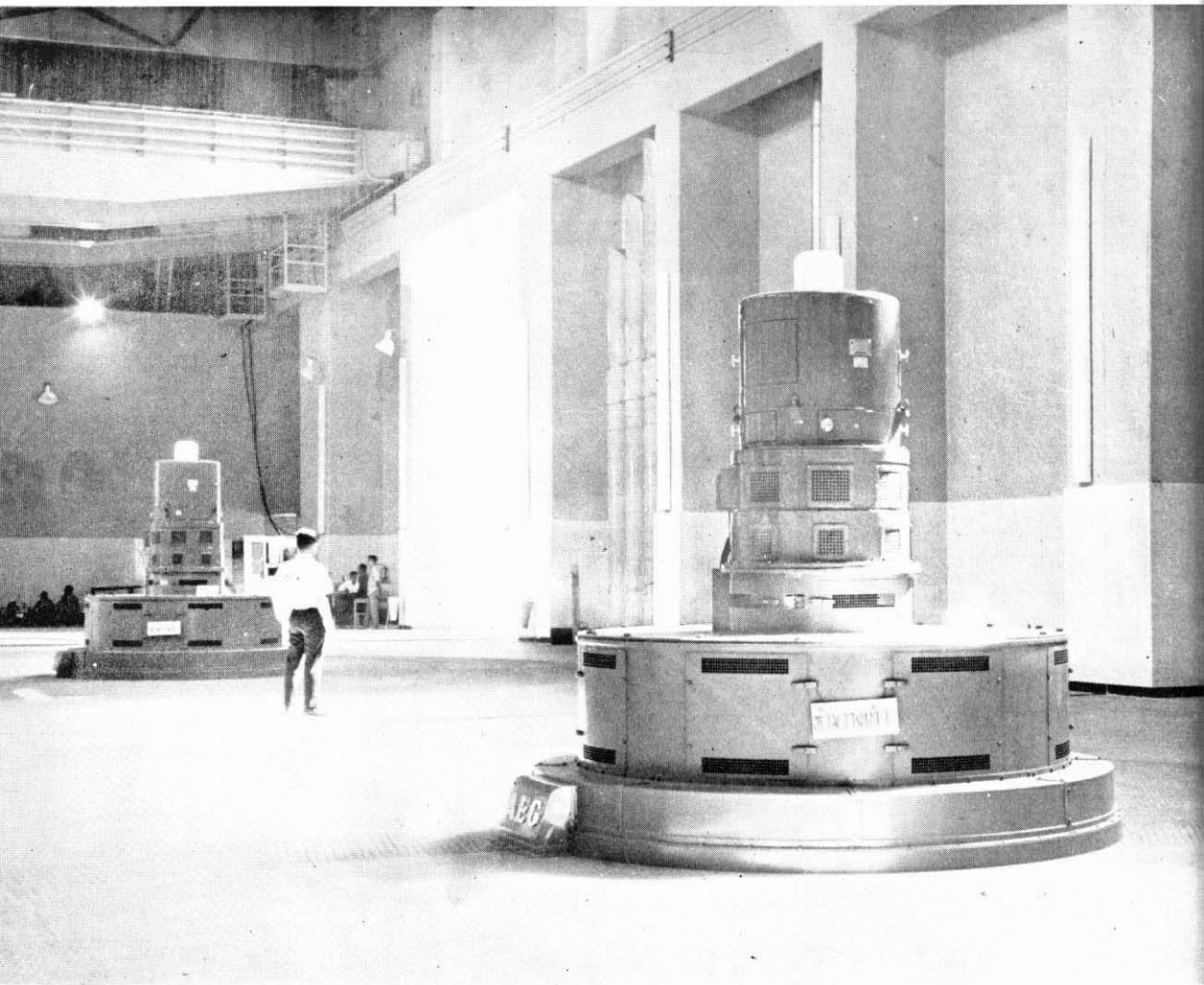
เขื่อนภูมิพล ด้านท้ายน้ำ

Bhumibol Dam, downstream side

โรงไฟฟ้าพลังน้ำ ที่เขื่อนภูมิพล

The hydroelectric power plant at Bhumibol Dam.

เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังน้ำที่เขื่อนภูมิพลในระยะแรก

Two generators of the hydroelectric power plant at Bhumibol Dam in the first stage
(now there are six)

โรงผลิตไฟฟ้าไอน้ำ

ของ

การไฟฟ้าย่นฮี

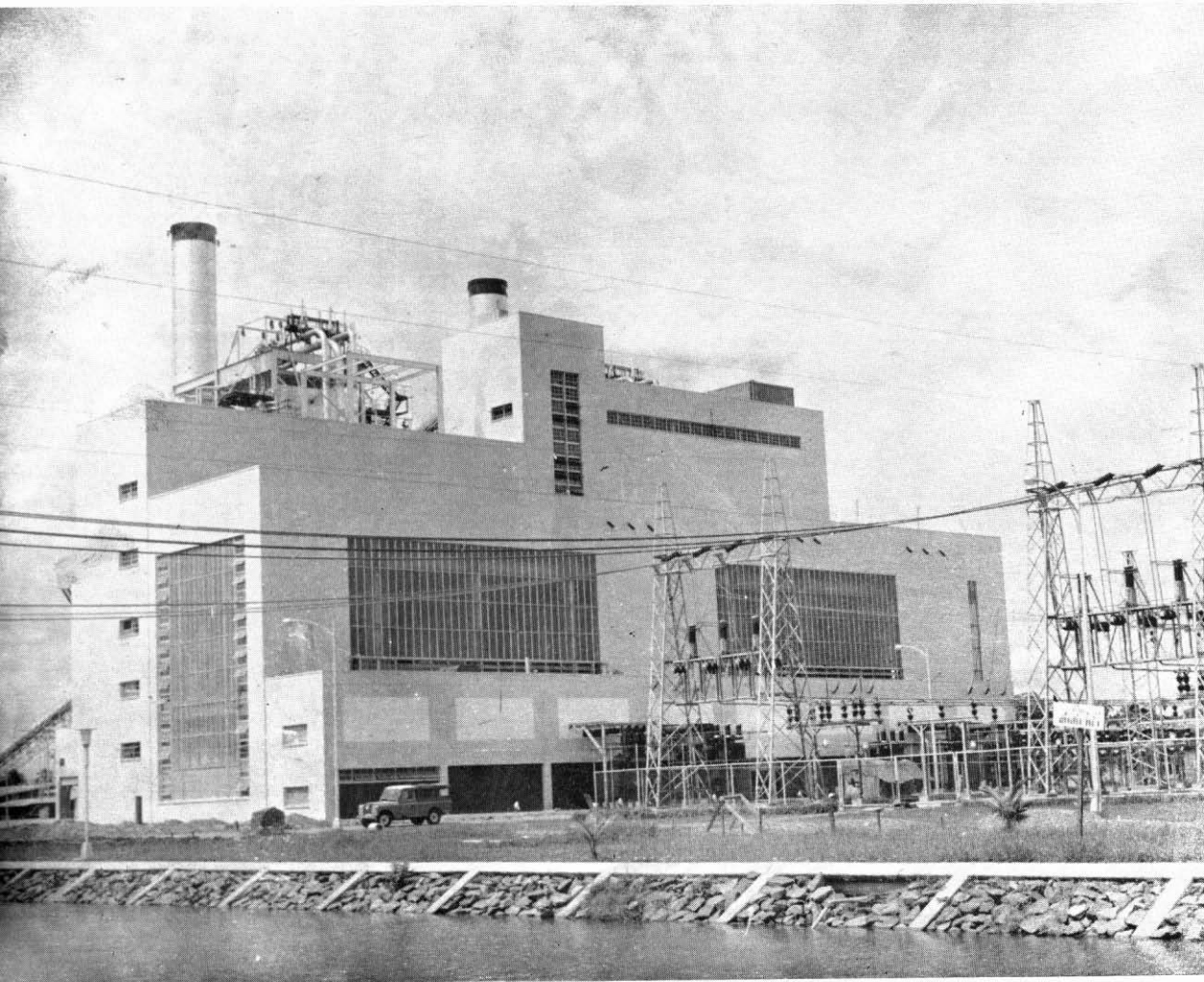
**THERMAL POWER PLANT
YANHEE ELECTRICITY AUTHORITY**

หน้าว่าง

เนื่องจากในระหว่างที่เขื่อนภูมิพลยังสร้างไม่เสร็จนั้น ทาง
จังหวัดพระนครและธนบุรี ขาดแคลนกระแสไฟฟ้า ม.ล. ชูชาติ
กำภู ในฐานะผู้ว่าการ การไฟฟ้าอันเห็นว่าเป็นจะต้องมีโรง
ผลิตไฟฟ้าไอน้ำขึ้นในบริเวณกรุงเทพ ฯ เพื่อแก้ความขาดแคลนไฟฟ้า
ในระยะที่ยังติดค้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าไอน้ำที่เขื่อนภูมิพลไม่เสร็จ จึง
ได้เสนอต่อรัฐบาล ขอสร้างโรงผลิตไฟฟ้าไอน้ำ ขนาด ๗๕,๐๐๐
กิโลวัตต์ขึ้น เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ม.ล. ชูชาติ กำภู จึงได้เดินทางไป
เจรจาขอกู้เงินจากธนาคารไฮกพอร์ต—อิมพอร์ต ของสหรัฐ ธนาคาร
ได้ตกลงให้กู้เงินเป็นจำนวน ๑๔ ล้านเหรียญอเมริกัน โดยคิดดอกเบี้ย
ร้อยละ ๕ $\frac{1}{2}$ % ต่อปี กำหนดใช้คืนใน ๑๕ ปี รัฐบาลได้จ่ายเงิน
งบประมาณสมทบเป็นจำนวน ๘๐ ล้านบาท รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น
๓๗๕ ล้านบาท

โรงไฟฟ้าไอน้ำดังกล่าวนี้ ได้สร้างที่ตำบลบางกรวย จังหวัด
นนทบุรี สร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ทำให้
จังหวัดพระนครและธนบุรี พ้นจากภาวะขาดแคลนไฟฟ้า ในระยะ
ดังกล่าวนี้

หน้าว่าง

โรงไฟฟ้าไอน้ำของการไฟฟ้าชั้นหน่วยที่ ๑
ที่โรงจักรพระนครเหนือ นนทบุรี

The thermal power plant of Yanhee
Electricity Authority (now Electricity
Generating Authority of Thailand) at
North Bangkok Station, Nondaburi, unit I
with a capacity of 75,000 KW

หน้าว่าง

โรงงานผลิตปูนซีเมนต์
ของ
บริษัท ชลประทานซีเมนต์ จำกัด

CEMENT PLANT
OF
JALAPRATHAN CEMENT CO., LIMITED

หน้าว่าง

ในการสร้างเขื่อนภูมิพลนั้น จะต้องใช้ปูนซีเมนต์ถึง ๒๕๐,๐๐๐ ตัน และราคาปูนซีเมนต์ในเวลานั้นค่อนข้างสูง ม.ล. ชูชาติ กำภู เห็นว่าถ้าจะตั้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง เพื่อการจะทำให้ประหยัดค่าก่อสร้างเขื่อนภูมิพลลงไปได้เป็นอันมาก ม.ล. ชูชาติ กำภู จึงได้เสนอความคิดเห็นนี้ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้อนุมัติให้ตั้งบริษัท สลประทานซีเมนต์ จำกัด ขึ้นกำหนดทุนไว้ แต่แรก ๖๐ ล้านบาท แล้วเพิ่มเป็น ๘๐ ล้านบาท โดยรัฐบาลถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ จึงได้เกิดโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขึ้นอีกจากที่มีอยู่ แต่เดิมแล้วหนึ่งแห่ง

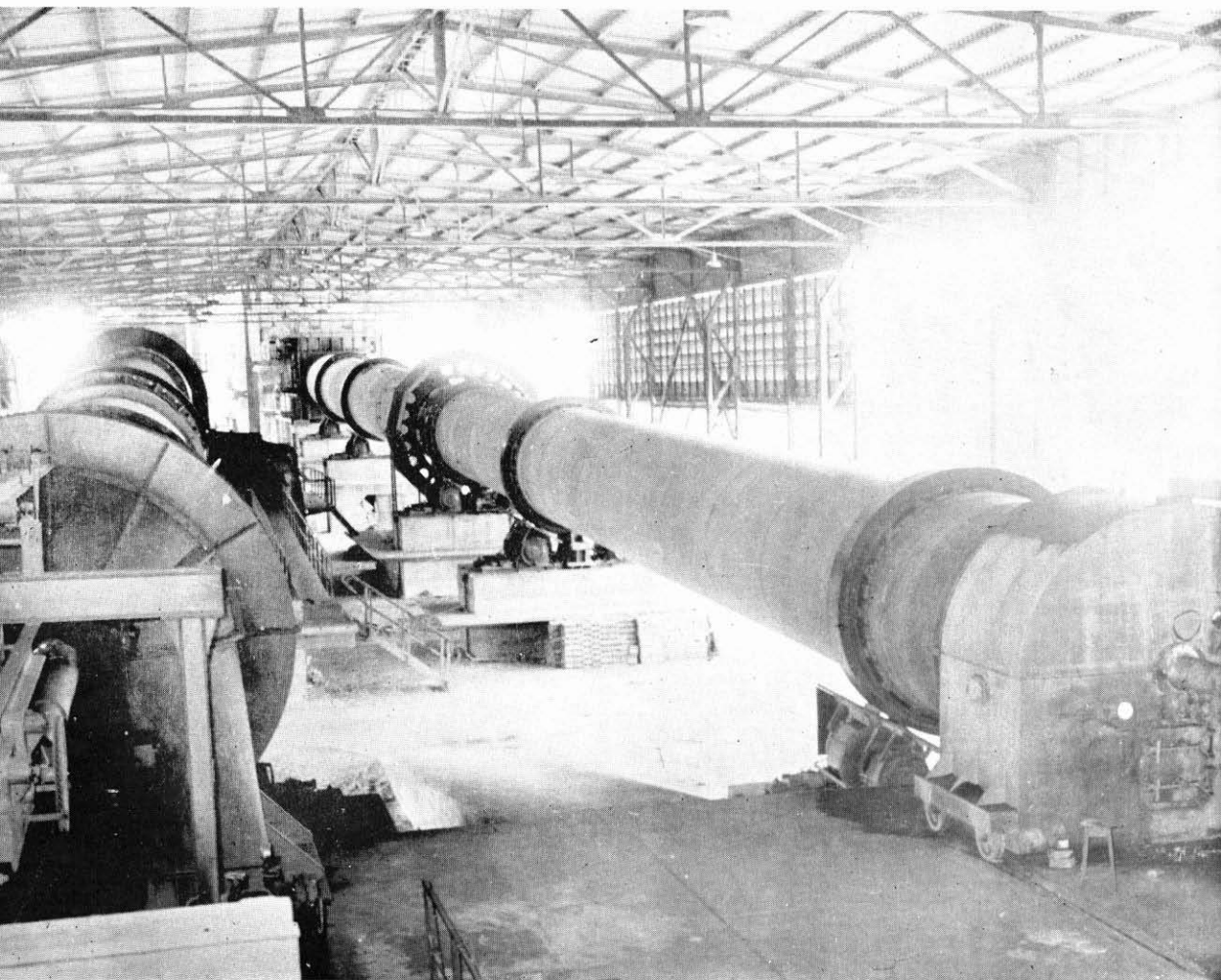
โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ของบริษัท สลประทานซีเมนต์ จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลโพนทอง อำเภอตากถ้ำ จังหวัดนครสวรรค์ ได้เริ่มผลิตปูนซีเมนต์เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๐๑ โดยมีกำลังผลิตวันละ ๓๐๐ เมตริกตัน ต่อมาได้ขยายกำลังผลิตเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จนถึงวันละ ๑,๐๐๐ เมตริกตัน ใน พ.ศ. ๒๕๑๐ บริษัทจำหน่ายปูนซีเมนต์ในการก่อสร้างเขื่อนภูมิพลและอาคารประกอบในราคาถูกลง ประกอบกับค่าขนส่งก็ถูกลง เพราะโรงงานตั้งอยู่ไม่ไกลจากเขื่อนภูมิพล ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการสร้างเขื่อนภูมิพลได้ถึง ๑๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ของบริษัท สลประทานซีเมนต์ จำกัด นอกจากจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการสร้างเขื่อนภูมิพลแล้ว ยังทำให้ราคาปูนซีเมนต์ในประเทศลดลงเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป อีกด้วย

ในปี ๒๕๑๐ บริษัท ซลประทานซีเมนต์ จำกัด ได้เพิ่มทุนเป็น ๑๐๐ ล้านบาท และได้ชวนให้บริษัทต่างประเทศมาร่วมทุนด้วย ๑ ใน ๓ เนื่องจากจะได้ตั้งโรงงาน ผลิตปูนซีเมนต์ ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ที่ตำบล สระอ่ำ อำเภอสระอ่ำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีกำลังผลิตวันละ ๑,๕๐๐ ตัน โรงงานผลิตปูนซีเมนต์แห่งนี้อยู่ในระหว่างก่อสร้าง คาดว่า จะเสร็จในปี ๒๕๑๓

โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ที่ตากลิ นครสวรรค์

The cement plant at Ta Kli, Nakhon Sawan,
with a capacity of 1,000 tons a day.

หม้อเผาซีเมนต์ของโรงผลิตซีเมนต์ที่ตากลิ
Kilns of the cement plant at Ta Kli.

เหมืองถิกไนท์

และ

โรงไฟฟ้าถิกไนท์

LIGNITE QUARRIES

AND

LIGNITE POWER PLANTS

หน้าว่าง

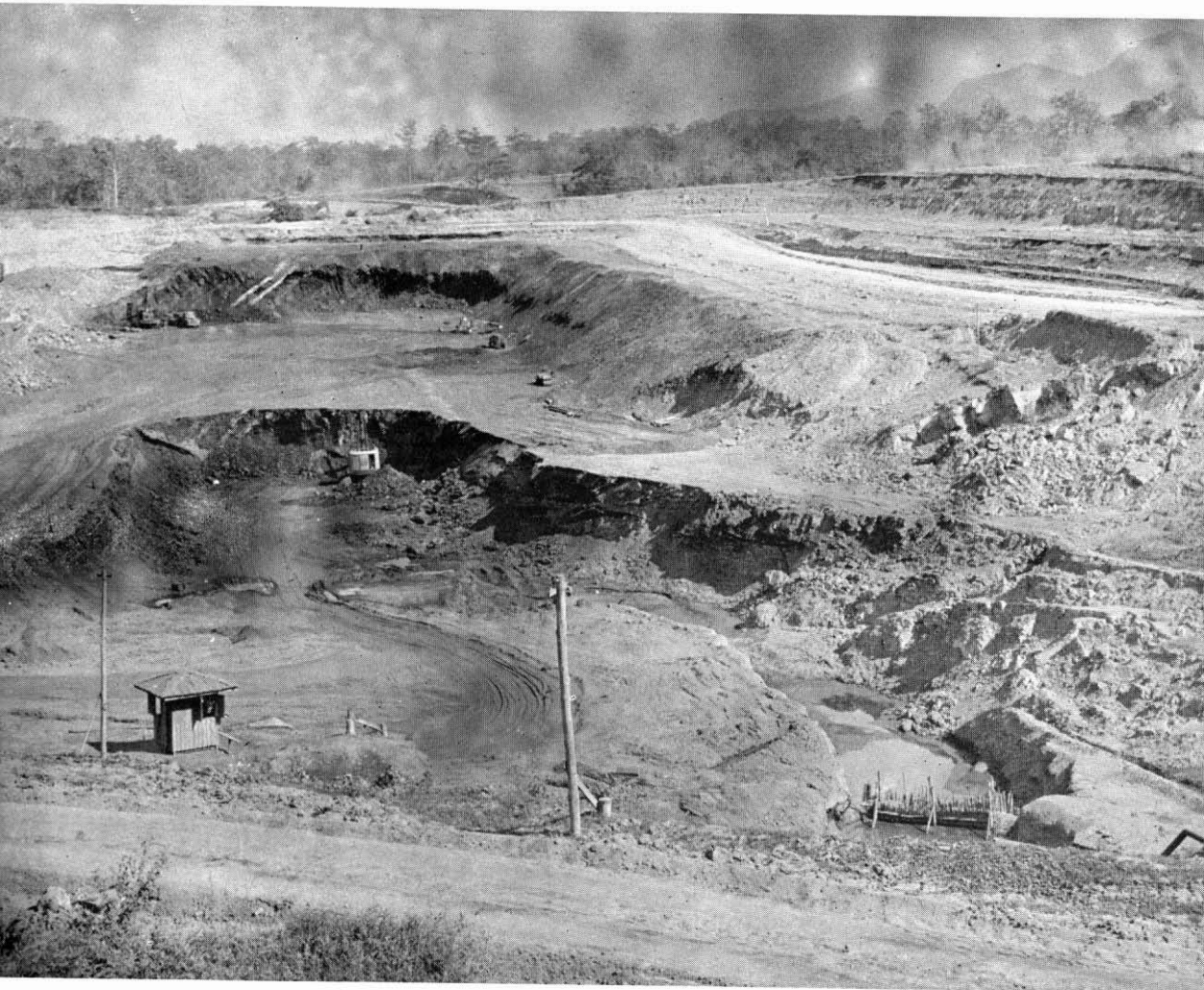
ม.ล. ชูชาติ กำภู เป็นผู้ปลูกปล้ำการทำเหมืองลิกไนท์ ที่
คำยลแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เป็นเวลาหลายปี จนสามารถผลิตถ่าน
ลิกไนท์ส่งออกไปเป็นเชื้อเพลิง สำหรับ โรงไฟฟ้าไอน้ำในพระนคร
และโรงผลิตปูนซีเมนต์ของบริษัท ชลประทานซีเมนต์ จำกัด ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็นต้นมา และในที่สุด ได้ดำเนินการสร้างโรงไฟฟ้า
ไอน้ำที่ใช้ถ่านลิกไนท์เป็นเชื้อเพลิง และสร้างโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจาก
ลิกไนท์ขึ้น เป็นการชุกคั้นทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์
ในทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอันมาก

นอกจากการทำเหมืองลิกไนท์ที่แม่เมาะแล้ว ม.ล. ชูชาติ กำภู
ยังได้เป็นผู้ริเริ่มการทำเหมืองลิกไนท์ที่จังหวัดกระบี่อีกด้วย เพื่อนำ
ถ่านลิกไนท์มาใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับ โรงงานผลิตไฟฟ้าที่สร้างขึ้นใน
บริเวณเหมืองลิกไนท์นั้น

โรงไฟฟ้าลิกไนท์ ที่แม่เมาะ จังหวัดลำปาง สร้างขึ้นด้วย
เงินกู้จากองค์การบูรณะของสหรัฐ จำนวน ๓,๔๖๕,๐๐๐ เหรียญ
อเมริกันกับเงินสมทบจากงบประมาณอีก ๔๕ ล้านบาท ประกอบด้วย
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๒ เครื่อง กำลังผลิตไฟฟ้าเครื่องละ ๖,๒๕๐
กิโลวัตต์ สร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๓ โรงงาน
ผลิตไฟฟ้าแห่งนี้จ่ายไฟฟ้าให้แก่งานก่อสร้างเขื่อนภูมิพลจนเสร็จงาน
และได้ส่งไฟฟ้าไปจำหน่ายในจังหวัดภาคเหนือในเวลาต่อมา

ส่วนโรงไฟฟ้าลิกไนท์ ที่จังหวัดกระบี่ ในชั้นแรกสร้างขึ้น
ด้วยเงินกู้จากประเทศออสเตรเลีย เป็นเงินประมาณ ๑๓ ล้านเหรียญ
อเมริกัน ประกอบด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๒ เครื่อง กำลังผลิตไฟฟ้า
เครื่องละ ๒๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ และระบบสายส่งพลังไฟฟ้าแรงสูง
ส่งกระแสไฟฟ้าไปจำหน่ายใน ๘ จังหวัดภาคใต้ โรงงานไฟฟ้า
ลิกไนท์แห่งนี้สร้างเสร็จเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗

หน้าว่าง

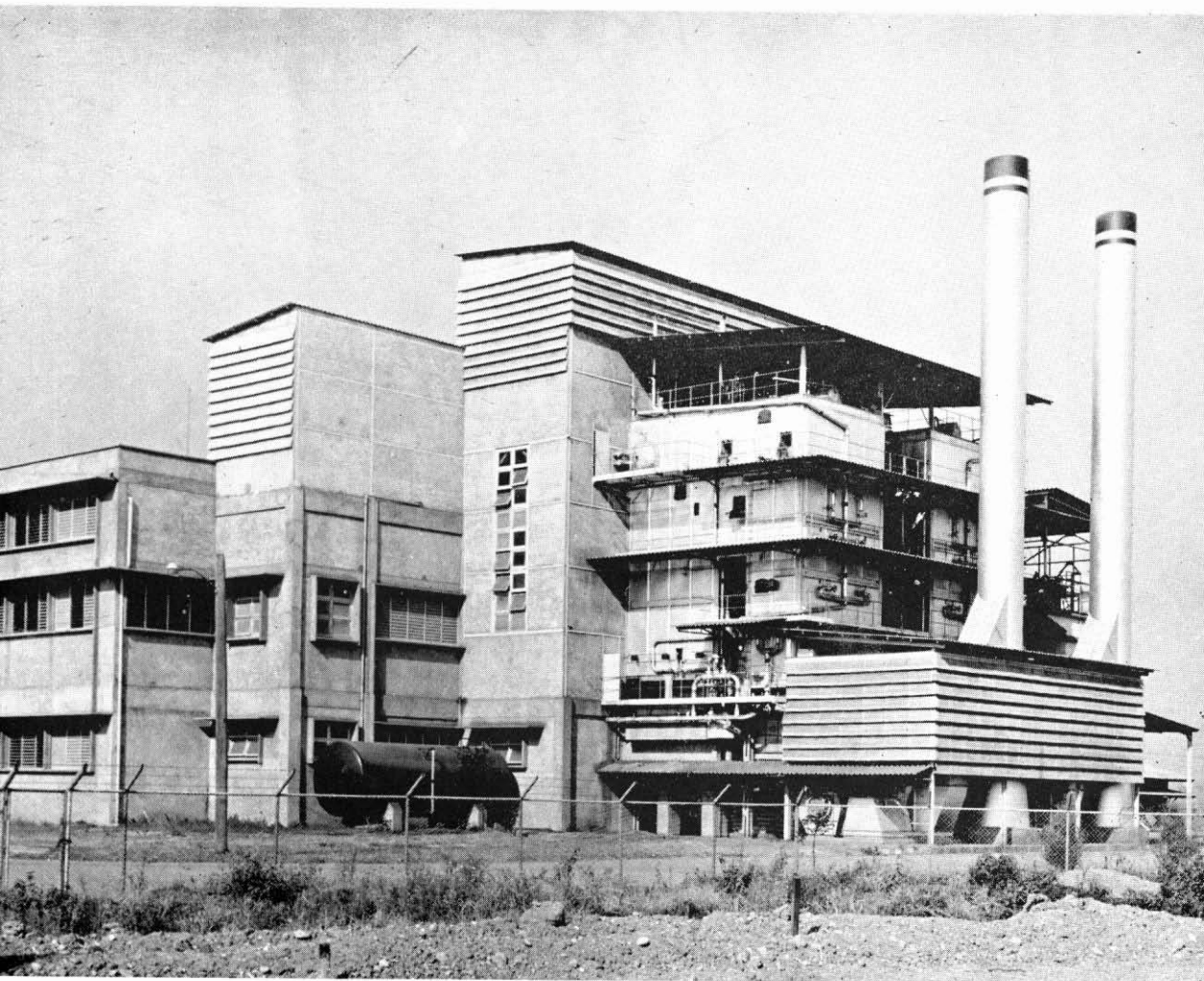
เหมืองลิกไนต์ที่แม่เมาะ ลำปาง

Lignite quarry at Mae Moh, Lampang

การขุดลิกไนท์ที่เหมืองแม่เมาะ

The digging out of lignite at Mae Moh quarry.

โรงไฟฟ้าลิกไนท์แม่เมาะ มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๒ เครื่อง
มีกำลังผลิตเครื่องละ ๖,๒๕๐ กิโลวัตต์

Lignite power plant at Mae Moh with
2 generators capacity of 6,250 KW. each.

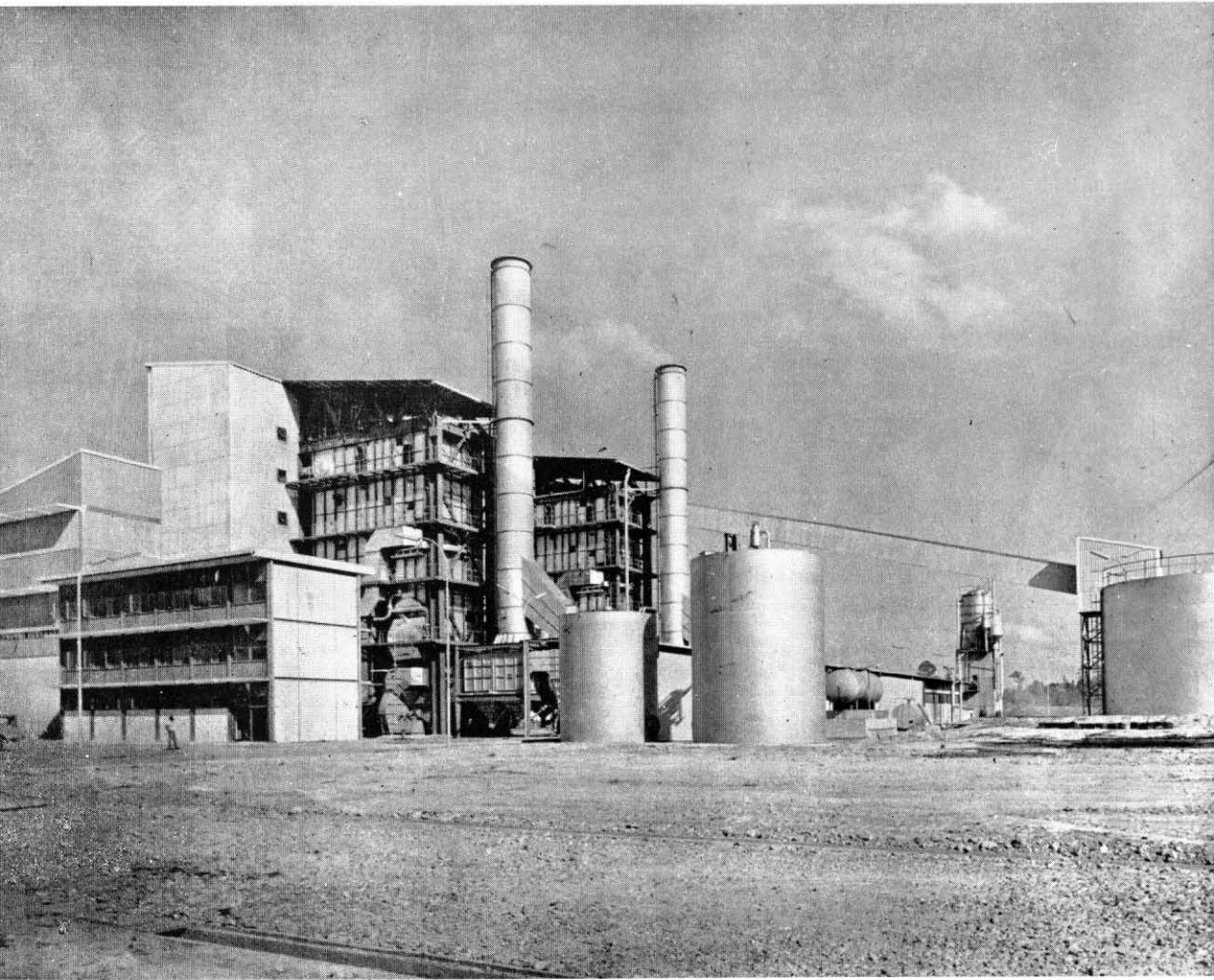

เหมืองลิกไนท์ที่กระบี่
Lignite quarry at Krabi

โรงไฟฟ้าลigniteที่กระบี่ ในขั้นแรกมีเครื่องกำเนิด
ไฟฟ้า ๒ เครื่อง มีกำลังผลิตเครื่องละ ๒๐,๐๐๐
กิโลวัตต์

Lignite power plant at Krabi with
2 generators capacity of 20,000 KW. each,
in the first stage.

โรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่แม่เมาะ ลำปาง ของ บริษัท
ปุ๋ยเคมี จำกัด ผลิตแอมโมเนียมซัลเฟตปีละ ๕๘,๐๐๐ ตัน
ยูเรีย ๒๖,๐๐๐ ตัน

Chemical fertilizer plant of Chemical
Fertilizer Company Limited at Mae Moh,
Lampang, with a capacity of 58,000 tons
of ammonium sulphate and 26,000 tons
of urea.

โรงงานปุ๋ยเคมี
CHEMICAL FERTILIZER PLANT

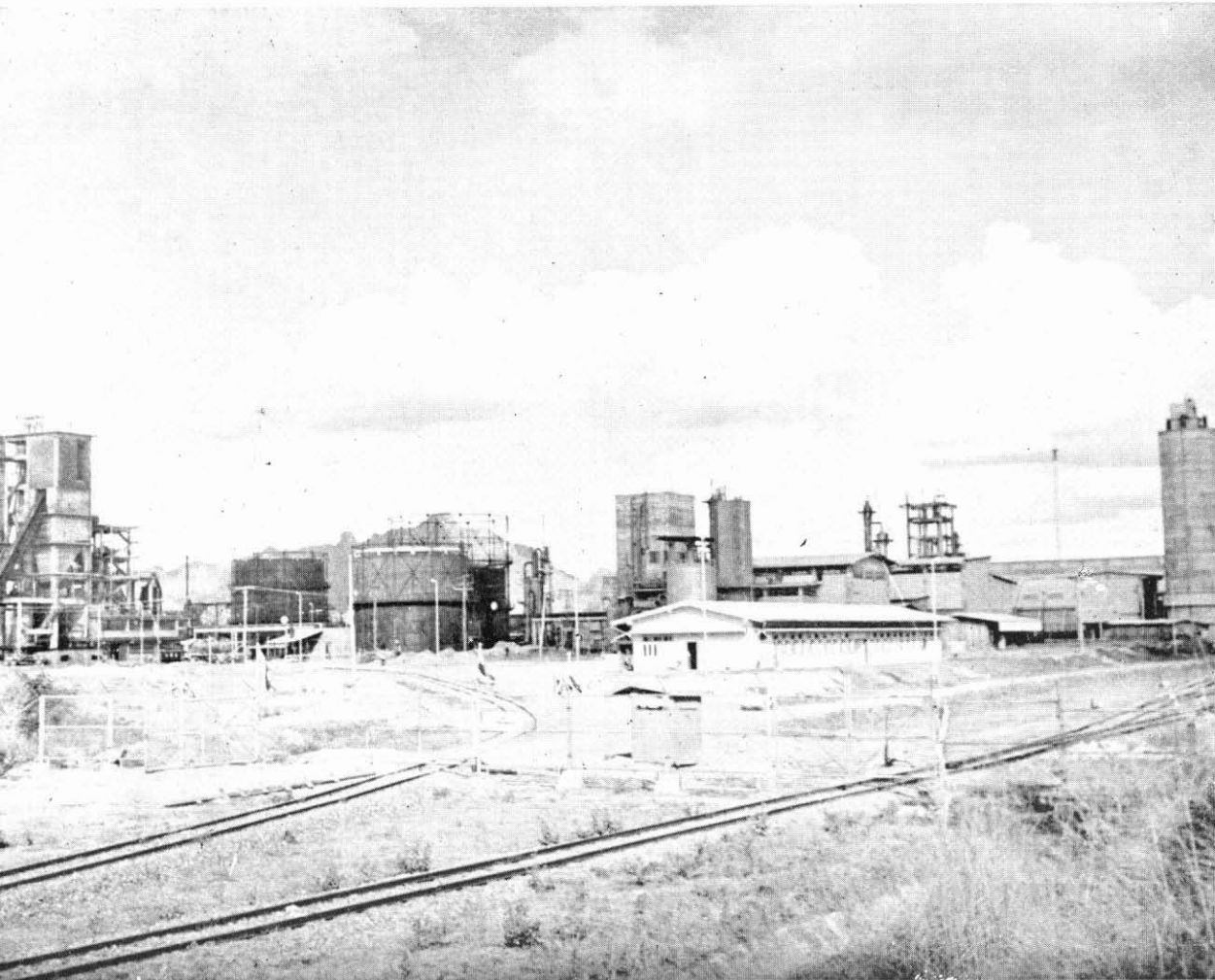
หน้าว่าง

เนื่องจาก ม.ล. ชูชาติ กำภู เห็นว่าประเทศไทยมีความต้องการใช้ปุ๋ยมาก เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร แต่ยังไม่ม้โรงงานผลิตปุ๋ย จำต้องสั่งซื้อปุ๋ยเคมีเข้ามาในปริมาณหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก จึงได้เสนอรัฐบาลให้จัดตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยขึ้น โดยใช้ลิกไนท์ซึ่งมีอยู่แล้วเป็นวัตถุดิบ รัฐบาลเห็นชอบด้วย จึงได้จัดตั้งบริษัท ปุ๋ยเคมี จำกัด ขึ้น โดยรัฐบาลถือหุ้นกึ่งหนึ่งและเอกชนถือหุ้นกึ่งหนึ่ง บริษัท ปุ๋ยเคมี จำกัด ได้กู้เงินจากธนาคารเครดิตอนัสตาลท์แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นจำนวนประมาณ ๓๕,๕๐๐,๐๐๐ มาร์ค ชำระค่าโรงงานและเครื่องจักรผลิตปุ๋ย ซึ่งมีมูลค่ากว่า ๔๗ ล้านบาท ค่าก่อสร้างโรงงานทั้งสิ้นเป็นเงินประมาณ ๓๘๐ ล้านบาท

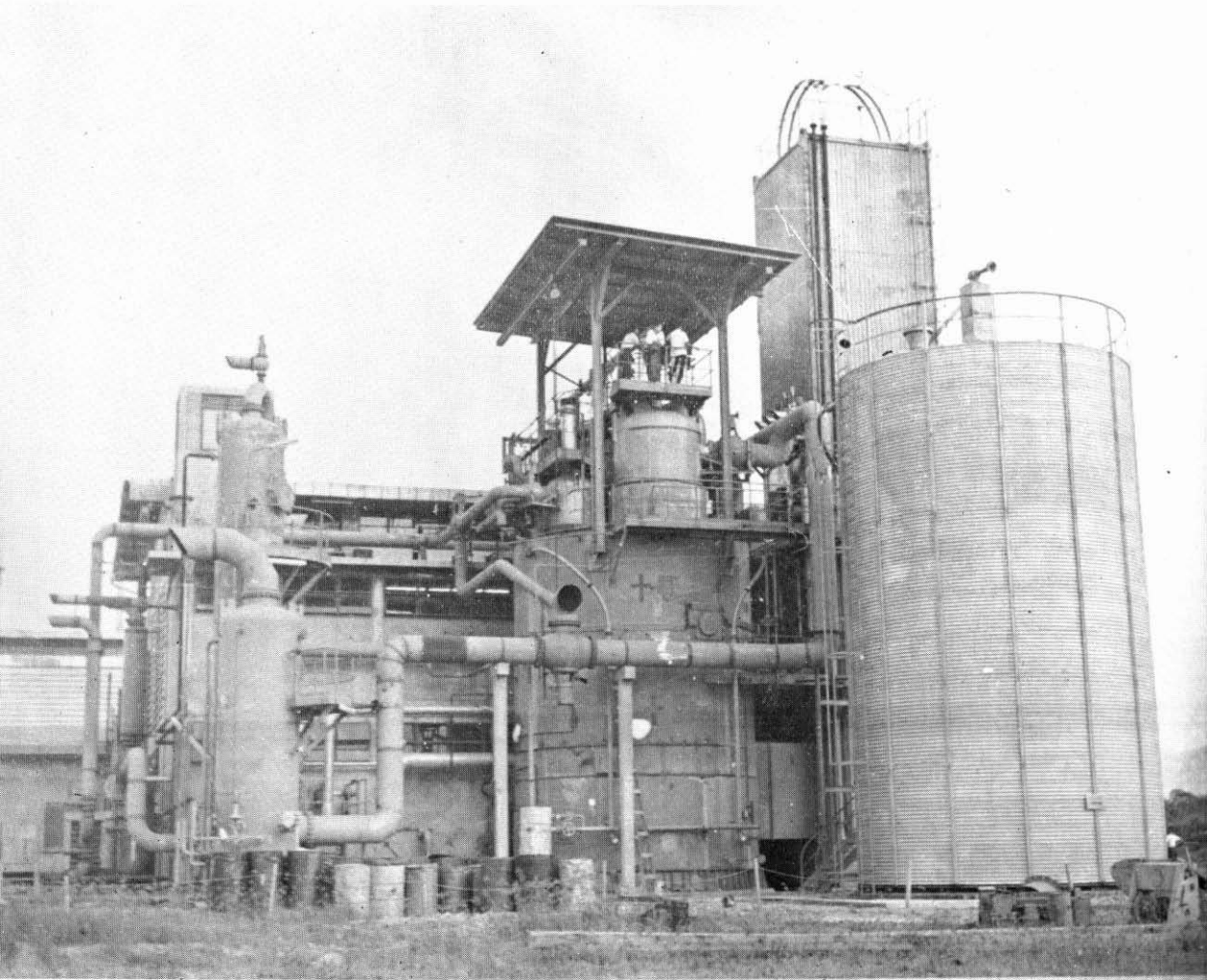
โรงงานผลิตปุ๋ยเคมี ได้จัดตั้งขึ้นที่ตำบลแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ใกล้กับโรงงานผลิตไฟฟ้าลิกไนท์ และเปิดเดินเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ สามารถผลิตปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตได้วันละ ๑๕๒.๘ ตัน หรือปีละประมาณ ๕๘,๐๐๐ ตัน และผลิตปุ๋ยเรี่ยได้วันละ ๘๔.๕ ตัน หรือปีละ ๒๖,๐๐๐ ตัน นอกจากนั้นยังผลิตแอมโมเนียเหลว และกรดกำมะถันเป็นวัตถุดิบอีกด้วย โรงงานนี้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการลิกไนท์ เพราะใช้ลิกไนท์เป็นวัตถุดิบ และใช้ไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าลิกไนท์

นอกจากนั้น ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้พิจารณาเห็นว่า ปุ๋ยผสมเป็นปุ๋ยที่จะต้องใช้กันมาก โดยเฉพาะสำหรับนาข้าว จึงได้ดำริจะสร้างโรงงานผลิตปุ๋ยผสมขึ้นอีกแห่งหนึ่ง โดยร่วมทุนกับบริษัทอิหร่าน ได้ตกลงทำข้อตกลงขั้นต้นไว้กับบริษัทอิหร่านแล้ว แต่ยังไม่ทันได้ดำเนินงาน ก็มาถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อน

หน้าว่าง

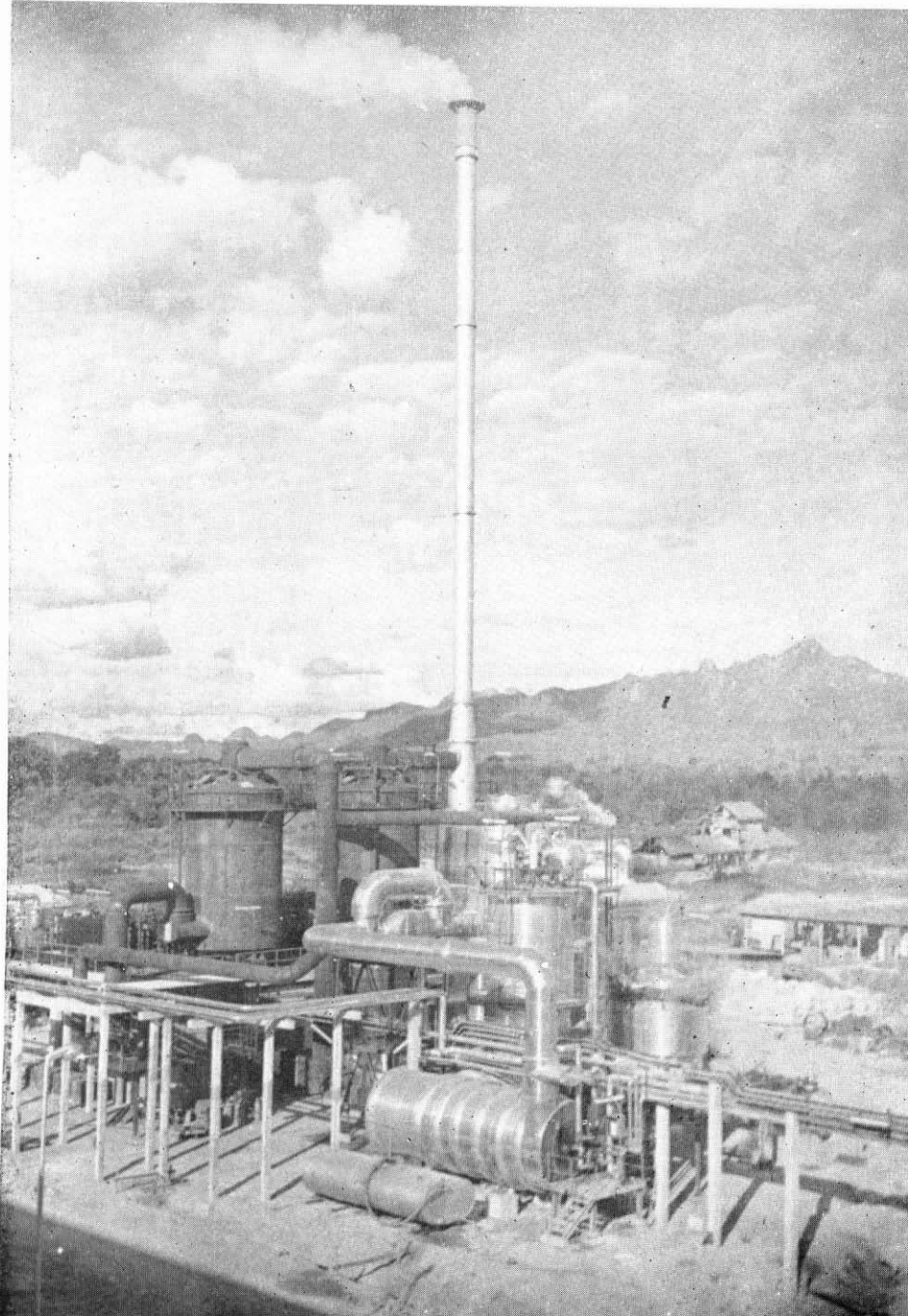

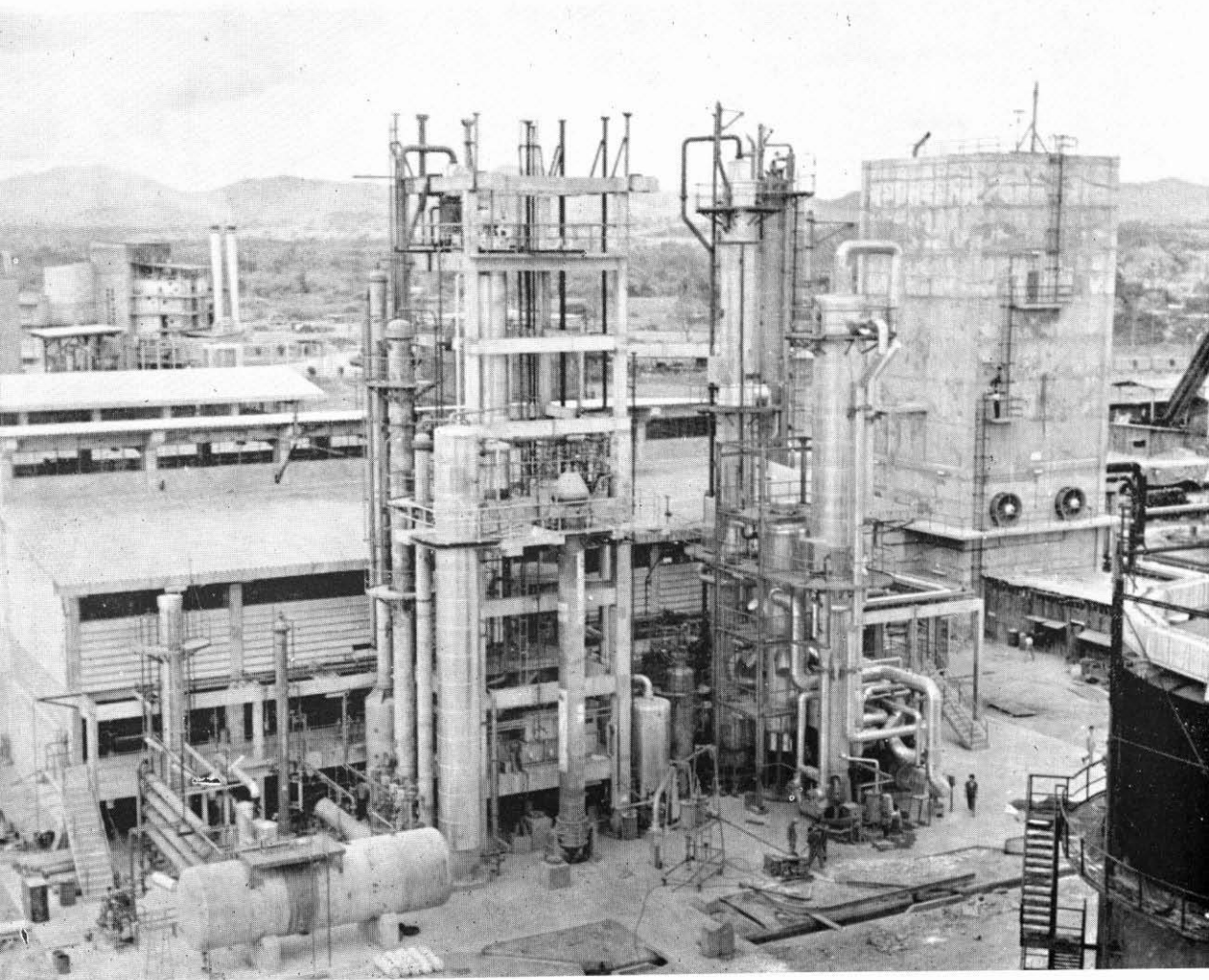
โรงงานผลิตปุ๋ยเคมี
Chemical Fertilizer Plant

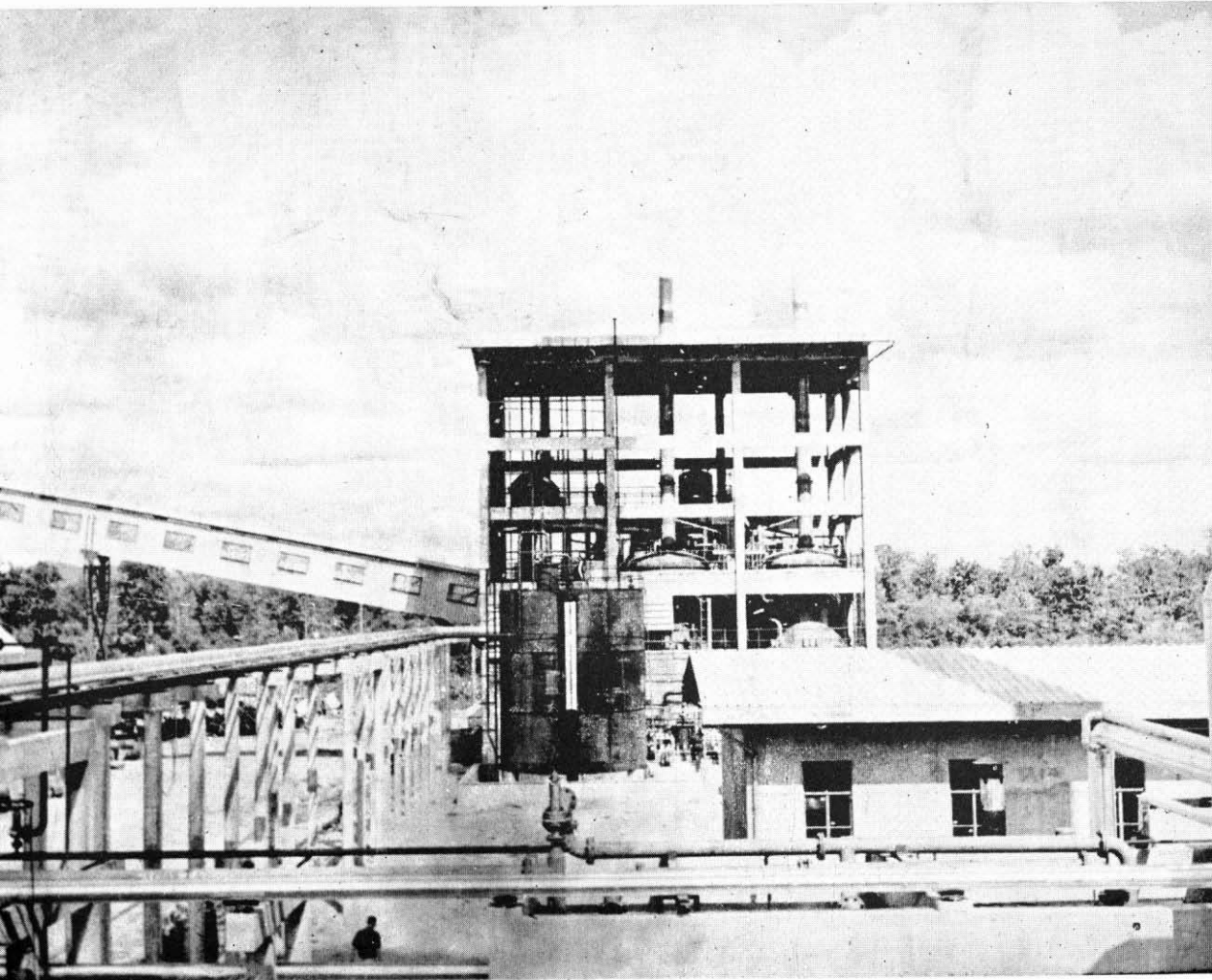
โรงงานแยกอากาศ
Air Separation Plant

โรงงานผลิตกรดกำมะถัน
Sulphuric Acid Plant

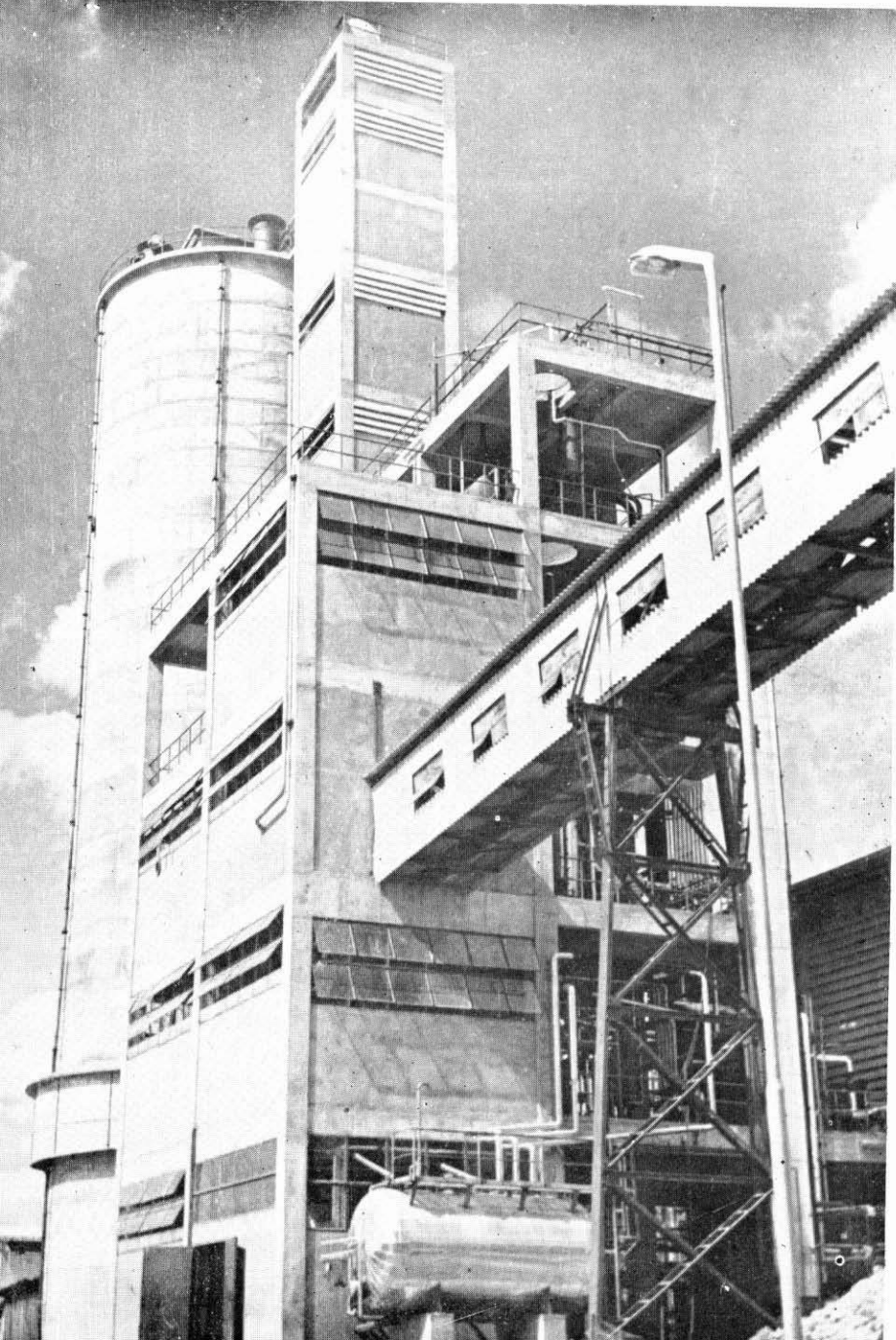

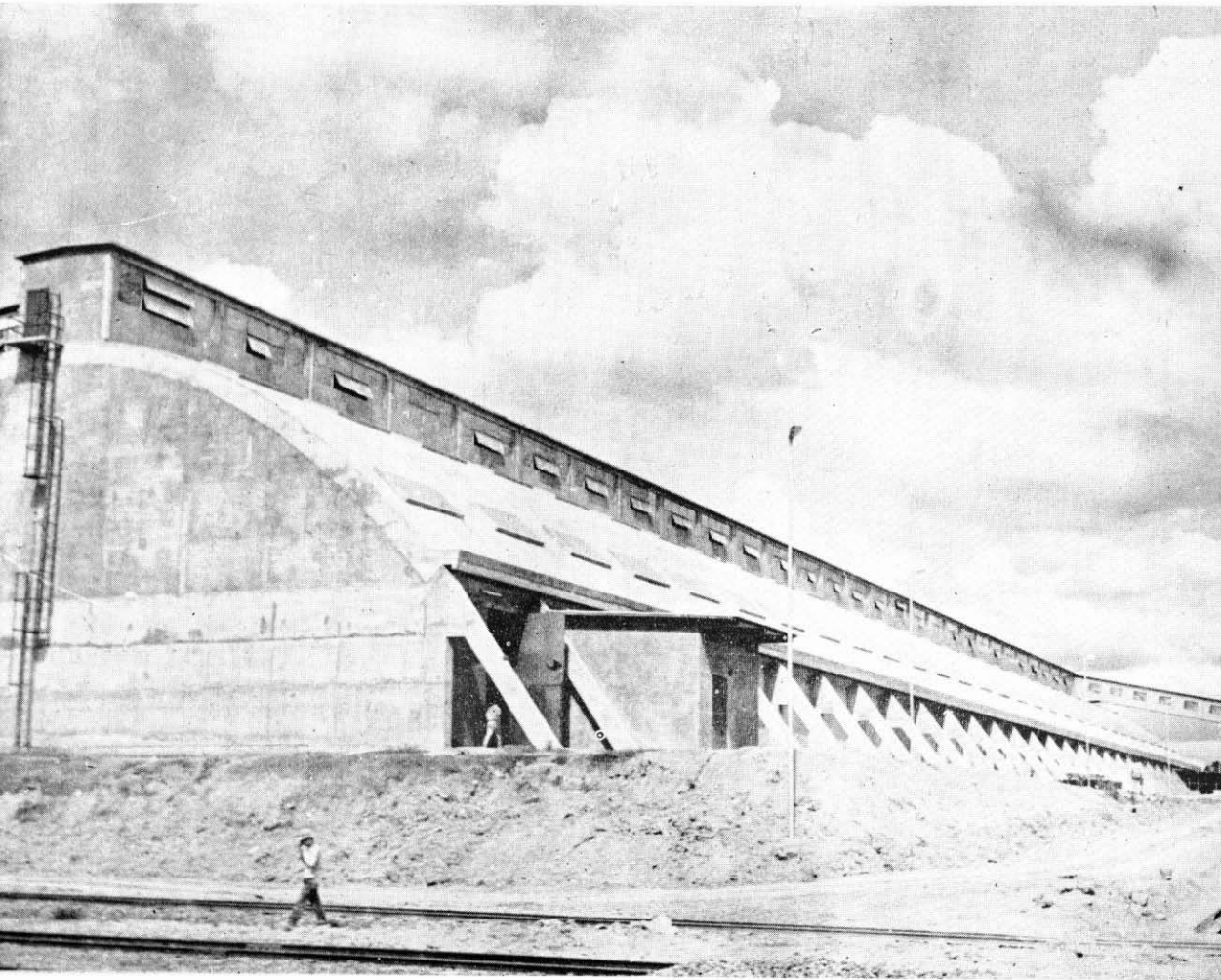
โรงงานผลิตแอมโมเนียเหลว
Ammonia Synthesis Plant

โรงงานผลิตแอมโมเนียมซัลเฟต
Ammonium Sulphate Plant

โรงงานผลิตยูเรีย
Urea Plant

โรงเก็บปุ๋ย
Fertilizer storage

ปุ๋ยในโรงเก็บ

Fertilizer in the storage

เขื่อนสิริกิติ์
SIRIKIT DAM

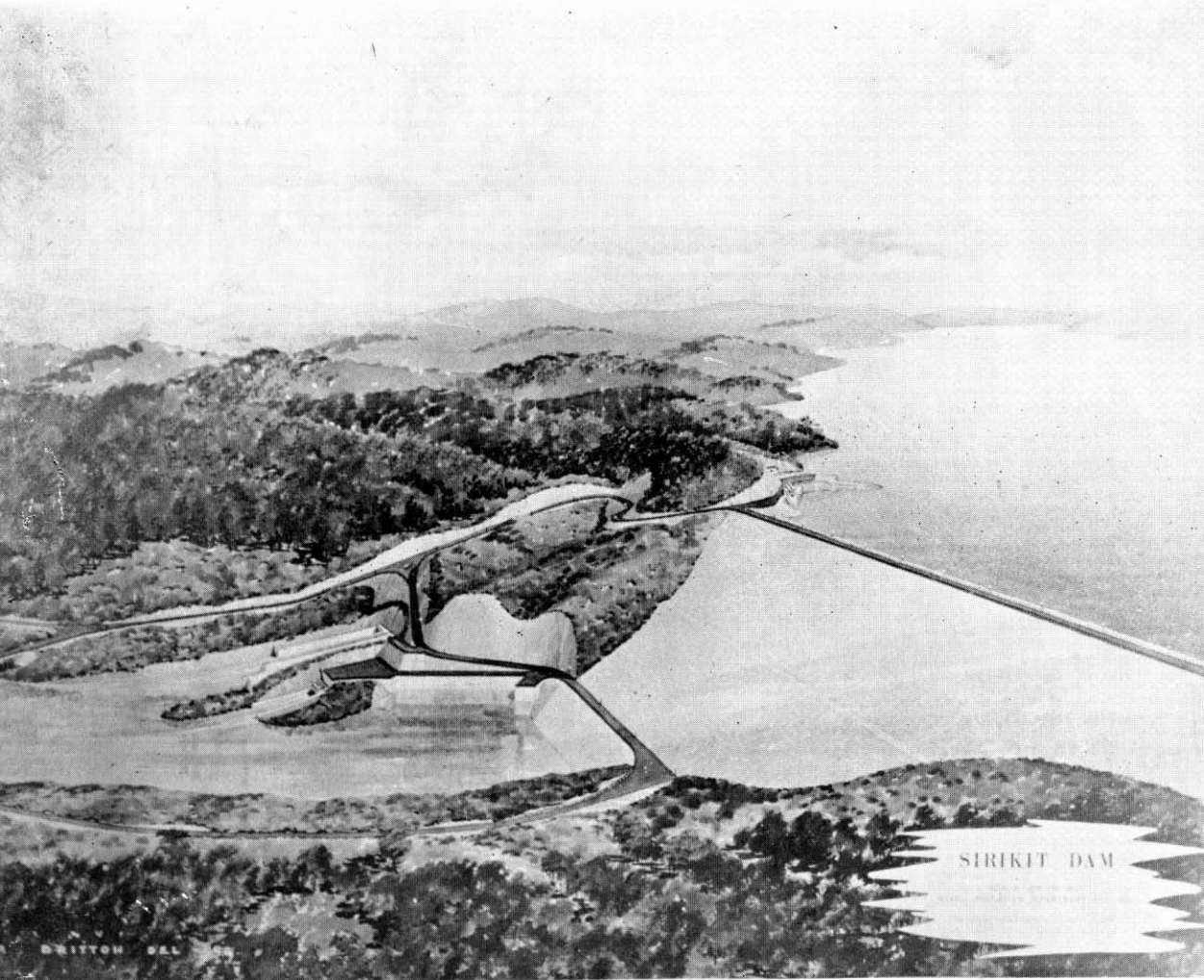
หน้าว่าง

เขื่อนสิริกิติ์ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำน่าน ซึ่งเป็นโครงการอเนกประสงค์ โดยสร้างเขื่อนเก็บน้ำขนาดใหญ่ขึ้นที่แก่งแม่ น้ำน่าน ตรงบริเวณผาซ่อม ที่ตำบลท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการริเริ่มของ ม.ล. ชูชาติ กำภู เขื่อนนี้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ใช้ชื่อว่า “เขื่อนสิริกิติ์”

เขื่อนสิริกิติ์ เป็นเขื่อนขนาดใหญ่ร่องลงมาจากเขื่อนภูมิพล เป็นเขื่อนดินสูงจากท้องน้ำประมาณ ๑๐๓ เมตร สันเขื่อนยาว ๗๘๐ เมตร เก็บกักน้ำได้ ๑๐,๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร มีทางระบายน้ำอันเป็นอุโมงค์รูปเกือกม้า มีท่อส่งน้ำ ๓ อุโมงค์ ใช้เป็นท่อส่งน้ำเข้าเครื่องกังหันผลิตไฟฟ้า ๒ อุโมงค์ และส่งน้ำลงแม่น้ำทางท้ายเขื่อน ๑ อุโมงค์ มีโรงไฟฟ้าพลังน้ำสามารถผลิตไฟฟ้าได้ทั้งปีประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านกิโลวัตต์ หรือประมาณกึ่งหนึ่งของโรงไฟฟ้าพลังน้ำที่เขื่อนภูมิพล

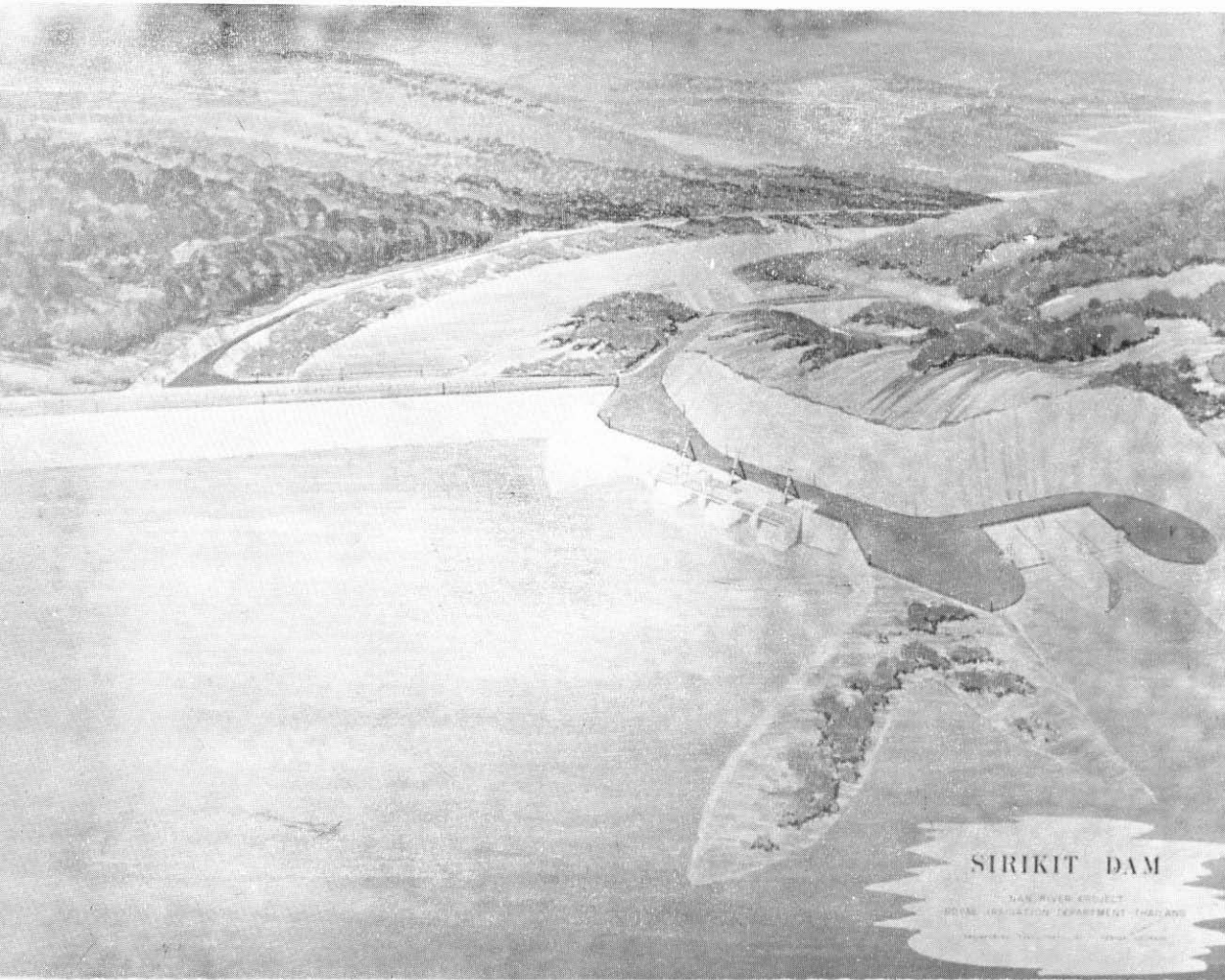
เขื่อนสิริกิติ์ นี้กำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้าง ค่าก่อสร้างเป็นมูลค่า ๑,๔๘๘ ล้านบาท ใช้จ่ายประมาณ ๕๔๕ ล้านบาท และจากเงินกู้ธนาคารโลก ๒๖ ล้านดอลลาร์อเมริกันหรือ ๕๓๕ ล้านบาท เมื่อสร้างเสร็จ นอกเหนือไปจากผลิตไฟฟ้าดังกล่าวแล้ว จะอำนวยความสะดวกในด้านชลประทานทั่วพื้นที่ในทุ่งราบภาคกลาง และโดยร่วมกับเขื่อนภูมิพล จะช่วยทำให้ทุ่งราบเหนือบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาพ้นจากน้ำท่วมประจำปี สามารถทำการชลประทานในลุ่มน้ำน่านเป็นเนื้อที่ ๒,๕๐๐,๐๐๐ ไร่ ทั้งนี้เมื่อได้ทำการแก้ทางเดินของลำน้ำน่านบางตอนแล้ว จะทำให้ใช้ลำน้ำน่านเป็นทางคมนาคม จากนครสวรรค์ น่านขึ้นไปถึงอุตรดิตถ์ได้ตลอดปี

หน้าว่าง

ภาพวาดเขื่อนสิริกิติ์ปิดกั้นแม่น้ำน่านที่ผาซ่ม
จังหวัดอุตรดิตถ์

A sketch of Sirikit Dam, Nan River, at
Pha Som, Uttaradit

ภาพวาดเขื่อนสิริกิติ์ ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้าง
 เมื่อสร้างเสร็จ จะสามารถกักน้ำไว้ได้ ๑๐,๕๐๐ ล้าน
 ลูกบาศก์เมตร สูง ๑๐๐ เมตร สันเขื่อนยาว ๖๕๐
 เมตร จะผลิตกระแสไฟฟ้าได้ ๒๔๐,๐๐๐ กิโลวัตต์

Sirikit Dam, now under construction, is
 of earth-fill type with a reservoir volume
 of 10,500 million cu. m., height 100 m.,
 crest length 650 m. and a hydroelectric
 power plant with a capacity of 240,000 KW.

ความดีไม่สูญ

งานชิ้นสำคัญข้างต้นนี้ เกิดขึ้นโดยห้วงคิดริเริ่มของ ม.ล. ชูชาติ กำภู ถ้าไม่มี ม.ล. ชูชาติ กำภู งานเหล่านี้ก็อาจจะไม่มี

ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้จากโลกนี้ไปแล้ว แต่งานของ ม.ล. ชูชาติ กำภู ยังคงเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองต่อไปอีกหลายชั่วอายุคน

พฤษภกาสร
โททนต์เส่นังค
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

อิกกุญชรอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประดับไว้ในโลกา

(กฤษณาสอนน้อง)

หน้าว่าง

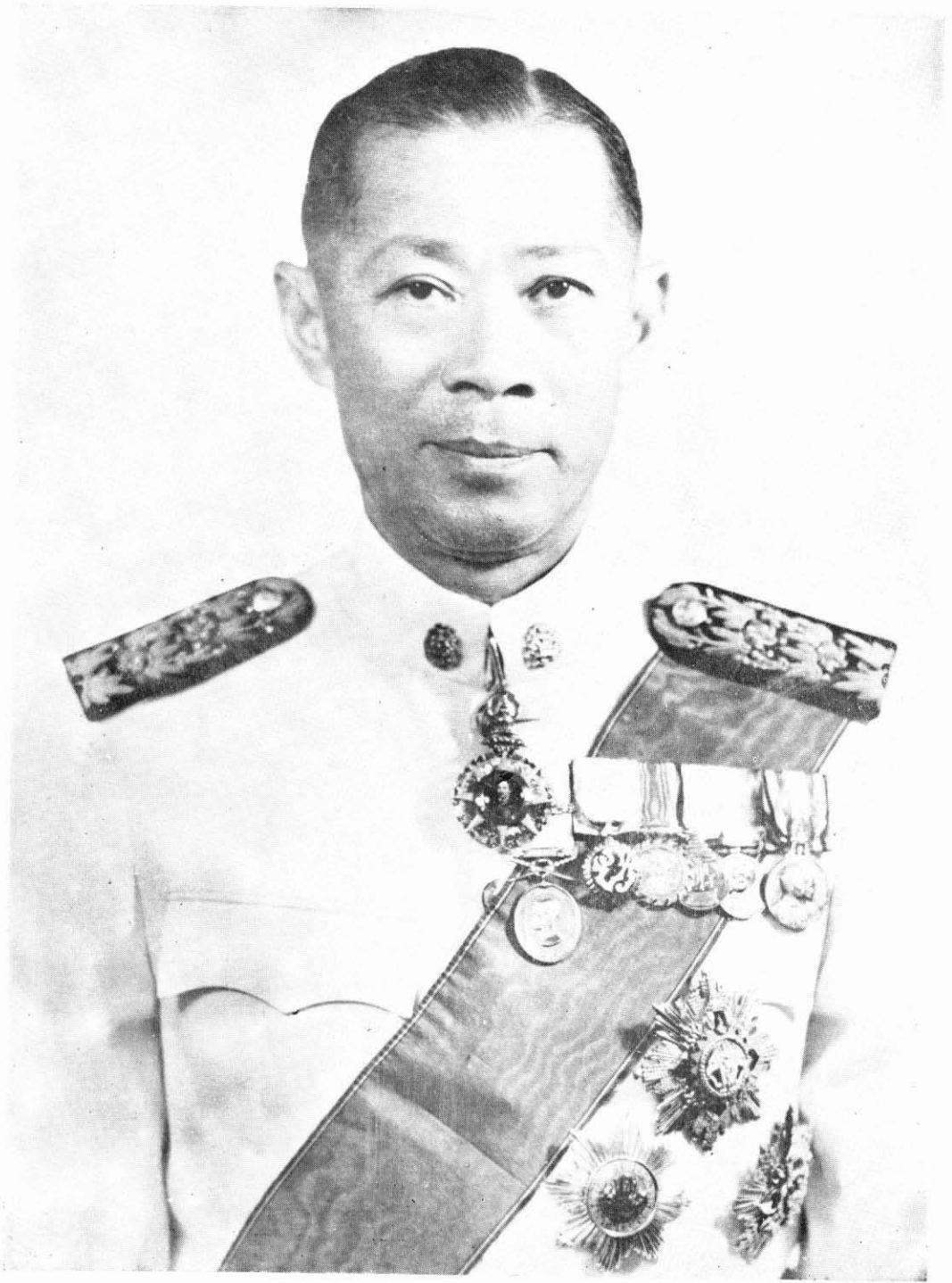
ชีวประวัติ

หน้าว่าง

ม.ล. ชูชาติ กำภู ม.ว.ม., ม.ป.ช., ท.จ.ว.

ชดช ๔ มกราคม ๒๕๔๘

อนิจกรรม ๑๓ เมษายน ๒๕๑๒

ม.ล. ชูชาติ กำภู เกิดเมื่อวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๘ เป็นบุตรคนโตของ พลตรี พระยาสุรเสนา (ม.ร.ว. ชิต กำภู) และคุณหญิงผอย สุรเสนา ได้รับความศึกษา สำคัญในโรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์ จบชั้นมัธยมบริบูรณ์เมื่ออายุได้ ๑๖ ปี และสอบ ชิงทุนได้รับทุนเล่าเรียนหลวง ให้ไปศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ สำเร็จการศึกษา ชั้นปริญญาโททางวิศวกรรมโยธา ทางคอนกรีตและไฮโดรลิกส์ ใน พ.ศ. ๒๔๗๒ จาก City and Guild's Engineering College แห่งมหาวิทยาลัยลอนดอน ได้กลับเข้ามารับ ราชการในกรมชลประทานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓

ใน พ.ศ. ๒๔๕๐ ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้ดำรงตำแหน่งนายช่างใหญ่ กรมชล- ประทาน และใน พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมชลประทาน ม.ล. ชูชาติ กำภู ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมชลประทานตั้งแต่นั้นมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงพ้นจาก ตำแหน่ง เพราะเหตุสูงอายุ รวมเวลาที่ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมชลประทาน ๑๘ ปี

ใน พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้พระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีจนถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ จนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๑๒ และทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่ง ชาติในรัฐบาลใหม่สืบต่อมาจนถึงวันอันิจกรรม

นอกจากงานในหน้าที่ประจำแล้ว ม.ล. ชูชาติ กำภู ยังได้รับแต่งตั้งให้เป็น ผู้ดำเนินงานมหาวิทยาลัย องค์การรัฐบาล และกรรมการคณะต่าง ๆ ของทางราชการ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประธานคณะกรรมการ การไฟฟ้าอันธิ ผู้ว่าการการลิกไนท์ กรรมการบริหารสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ กรรมการสภามหาวิทยาลัย กรรมการการไฟฟ้านครหลวง ประธานกรรมการ บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรรมการพลังงาน แห่งชาติ ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้รับเชิญจากธนาคารโลก ให้เป็นที่ปรึกษาในค้ำ วิศวกรรมชลประทานและการเกษตร และได้รับเชิญจากธนาคารพัฒนาเอเชีย ให้เป็น กรรมการวางแผนนโยบายของธนาคารอีกด้วย

งานพิเศษอีกอย่างหนึ่งซึ่ง ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้
จัดทำคือ การกู้เงินจากต่างประเทศ คู่เหมือน ม.ล. ชูชาติ กำภู จะเป็นผู้ที่มีส่วนใน
การเจรจากู้เงินจากต่างประเทศมาพัฒนาบ้านเมืองมากกว่าใคร ๆ ทั้งสิ้น คือ การกู้เงิน
จากธนาคารโลกมาสร้างเขื่อนเจ้าพระยา เขื่อนภูมิพล และเขื่อนสิริกิติ์ และโครงการ
แม่กลองใหญ่ การกู้เงินจากธนาคารเธิกซพอร์ต—อิมพอร์ตของสหรัฐอเมริกามาสร้าง
โรงไฟฟ้าไอน้ำโรงแรกของการไฟฟ้าอันชี่ และการลิกไนต์ และการกู้เงินจากธนาคาร
สินเชื่อของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมาสร้างโรงผลิตปุ๋ยเคมี

ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นต่าง ๆ มา
เป็นลำดับ จนถึง มหาวิริยมาภรณ์ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก และ ทูคิจจอมเกล้าวิเศษ
รวมทั้งเหรียญคุณภุมาลา เข็มศิลปวิทยา

ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้ทำการสมรส กับ คุณหญิงโสมศรี กำภู ณ อยุธยา
จิตามหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพลเทพ และคุณหญิงสว่างพลเทพ มีบุตรธิดา ๒ คน คือ
นายคาวี กำภู ณ อยุธยา
นางสาวสุชาติพิย์ กำภู ณ อยุธยา

ม.ล. ชูชาติ กำภู ได้ล้มป่วยด้วยโรคเส้นโลหิตในหัวใจนั้น ถึงแก่อนิจกรรม
เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๒ สิริรวมอายุได้ ๖๓ ปี กับ ๖ เดือนเศษ.

อธิษฐาน

ชูก่อช่วยชาติพัฒนา	ริเริ่มงานมา
มากมีสุดร่ำรำพัน	
ฤกษ์ผู้ใดเทียมทัน	ในสมัยเดียวกัน
นับได้หนึ่งในยอดคน	
งานสร้างสำเร็จผลดีผล	ประโยชน์ดาลดล
ดำรงคงชั่วกาลนาน	
ขอตั้งสัตยาธิษฐาน	จงดวงวิญญาณ
สงบสุขอยู่ทุกเมื่อ เทอญฯ	

เสวตร เบียมพงศ์สานต์

